Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia Latina - Cod. Aug. perg. 154

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Liber Ysaiam prophetam

urn:nbn:de:bsz:31-42065

Visual Library

de falsitate septuaginta· ecclesias eius diu
tius insultarent. Explicit prologus. In
cipit liber ysaie.

VISIO ysaie
filii amos.
quam uidit super
iudam et ie
rusalem in diebus
ozie ioathan
achaz ezec
chie regum iuda. Audite celi et auri
bus percipe terra quoniam dominus locutus est. Filios
enutriui et exaltaui· ipsi autem spreuerunt
me. Cognouit bos possessorem suum et
asinus presepe domini sui. israel autem non cogno
uit me· et populus meus non intellexit. Ve gen
ti peccatrici populo graui iniquitate· semi
ni nequam· filiis sceleratis. Dereliquerunt
dominum· blasphemauerunt sanctum israel· ab
alienati sunt retrorsum. Super quo
percutiam uos ultra addentes preua
ricationem. Omne caput languidum
et omne cor merens· a planta pedis
usque ad uerticem non est in eo sanitas. Vul
nus et liuor et plaga tumens non est
circumligata nec curata medicamine
neque fota oleo. Terra uestra deserta ci
uitates uestre succense igni. Regionem
uestram coram uobis alieni deuorant· et de
solabitur sicut in uastitate hostili. Et derelin
quetur filia syon sicut umbraculum in ui
sic uinea que uastatur — nea· et sic tugurium in cucumerario.
Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen
quasi sodoma fuissemus· et quasi gomorra
similes essemus. Audite uerbum domini
principes sodomorum· percipite auribus le
gem dei nostri populus gomorre. Quo mihi mul
titudinem uictimarum uestrarum dicit dominus.
Plenus sum holocausta arietum et adipem
pinguium et sanguinem uitulorum et agno
rum et hyrcorum nolui. Cum ueneritis ante
conspectum meum· quis quesiuit hec de manibus
uestris· ut ambularetis in atriis meis.
Ne offeratis ultra sacrificium frustra.
incensum abhominatio est mihi. Neomeni
am uestram et sabbata et festiuitates a
lias non feram· iniqui sunt cetus uestri.
Kalendas uestras et sollempnitates
uestras odiuit anima mea· facta sunt michi mo
lesta· laboraui sustinens. Et cum exten
deritis manus uestras· auertam oculos me
os a uobis· et cum multiplicaueritis oratio
nem non exaudiam. manus enim uestre sanguine
plene sunt. Lauamini mundi estote· au
ferte malum cogitationum uestrarum ab
oculis meis. Quiescite agere peruerse disci
te benefacere. Querite iudicium· subuenite
oppresso· iudicate pupillo· defendite
uiduam· et uenite et arguite me dicit
dominus. Si fuerint peccata uestra ut coccinum
quasi nix dealbabuntur· et si fuerint rubra
quasi uermiculus· ut lana alba erunt.
Si uolueritis et audieritis me bona terre co
medetis. Quod si nolueritis et me prouo
caueritis ad iracundiam· gladius de
uorabit uos· quia os domini locutum est.
Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis
plena iudicii. Iustitia habitauit in
ea· nunc autem homicide. Argentum
tuum uersum est in scoriam· uinum tuum
mixtum est aqua. Principes tui infideles
socii furum. Omnes diligunt munera·
secuntur retributiones. Pupillo non
iudicant· et causa uidue non ingreditur ad
eos. Propter hoc ait dominus exercituum fortis israel.
Heu consolabor super hostibus meis· et uin
dicabor de inimicis meis. Et conuertam
manum meam ad te· et excoquam ad puri

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

sociam tuam et auferam omne stagnum
tuum et restituam iudices tuos ut fue
runt prius et consiliarios tuos sicut antiq
uitus. Post hec vocaberis civitas iusti
urbs fidelis. Syon in iudicio redime
tur et reducent eam in iusticia et conter
scelestos et peccatores simul et qui dereliquerunt
dominum consumentur. Confundentur enim ab
ydolis quibus sacrificaverunt et erubescetis
super hortis quos elegeratis. cum fueritis
velut quercus defluentibus foliis et vel
ut ortus absque aqua. Et erit forti
tudo vestra ut favilla stuppe et opus
vestrum quasi scintilla. Et succendetur utrum
que simul et non erit qui extinguat. II
Verbum quod vidit ysaias filius
amos super iudam et ierusalem. Et
erit in novissimis diebus preparatus mons
domus domini in vertice montium et eleva
bitur super colles. Et fluent ad eum omnes
gentes et ibunt populi multi et dicent.
Venite ascendamus ad montem domini et
ad domum dei iacob et docebit nos vias
suas et ambulabimus in semitis
eius. quia de syon exibit lex et verbum
domini de ierusalem. Et iudicabit gentes
et arguet populos multos. Et conflabunt
gladios suos in vomeres et lanceas
suas in falces. Non levabit gens con
tra gentem gladium neque exercebuntur
ultra ad prelium. Domus iacob ve
nite et ambulemus in lumine domini.
Proiecisti enim populum tuum domum iacob
quia repleti sunt ut olim et augures habue
runt ut philistiim et pueris alienis
adheserunt. Repleta est terra argento
et auro et non est finis thesaurorum eius. Et
repleta est terra eius equis et innumera
biles quadrige eius. Et repleta est terra
eius ydolis. opus manuum suarum adora
verunt quod fecerunt digiti eorum. Et incurvavit
se homo et humiliatus est vir. Ne ergo
dimittas eis. Ingredere in petram et ab
scondere fossa humo a facie timoris
domini et a gloria maiestatis eius. Oculi subli
mes hominis humiliati sunt et incur
vabitur altitudo virorum. Exaltabitur autem
dominus solus in die illa. quia dies domini exerci
tuum super omnem superbum et excelsum et super
omnem arrogantem et humiliabitur et super
omnes cedros libani sublimes et ere
ctas et super omnes quercus basan et super omnes
montes excelsos et super omnes colles ele
vatos et super omnem turrim excelsam
et super omnem murum munitum et super omnes
naves tharsis et super omne quod visu
pulchrum est. Et incurvabitur sublimitas
hominum et humiliabitur altitudo virorum.
Et elevabitur dominus solus in die illa. et
ydola penitus conterentur. Et introibunt in
speluncas petrarum et in voragines ter
re a facie formidinis domini et a gloria
maiestatis eius cum percutere terram. surrexit
In die illa proiciet homo ydola argen
ti sui et simulacra auri sui que fece
rat sibi ut adoraret talpas et vesper
tiliones. Et ingredietur fissuras
petrarum et cavernas saxorum a facie
formidinis domini et a gloria maiestatis
eius. cum surrexerit percutere terram.
Quiescite ergo ab homine cuius spiritus in
naribus eius quia excelsus reputatus est
Ecce enim dominator III dominus
deus exercituum auferet a ierusalem
et a iuda validum et fortem omne robur
panis et omne robur aque. fortem et virum
bellatorem. iudicem et prophetam et ariolum
et senem. principem super l. et honorabilem

multum, et consiliarium, et sapientem de archi-
tectis, et prudentem eloquii mystici.
Et dabo pueros principes eorum, et effemi-
nati dominabuntur eis. Et corruet popu-
lus vir ad virum, et unusquisque ad proximum
suum. Tumultuabitur puer contra senem, et
ignobilis contra nobilem. Apprehendet enim
vir fratrem suum domesticum patris sui:
Vestimentum tibi est, princeps esto noster; ru-
ina autem haec sub manu tua. Respondebit
in die illa, dicens: Non sum medicus, et
in domo mea non est panis, neque vestimen-
tum; nolite constituere me principem
populi. Ruit enim Jerusalem, et Judas concidit,
quia lingua eorum et adinventiones eorum
contra dominum, ut provocarent oculos maie-
statis eius. Agnitio vultus eorum
respondebit eis; et peccatum suum quasi Sodoma
praedicaverunt, nec absconderunt. Vae ani-
mae eorum, quoniam reddita sunt eis mala. Di-
cite iusto quoniam bene, quoniam fructum adinven-
tionum suarum comedet. Vae impio in
malum; retributio enim manuum eius fiet
ei. Populum meum exactores sui spoli-
averunt, et mulieres dominatae sunt eius. Popule meus,
qui beatum te dicunt, ipsi te decipiunt, et
viam gressuum tuorum dissipant. Stat
ad iudicandum dominus, et stat ad iudican-
dos populos. Dominus ad iudicium veniet cum
senibus populi sui et principibus eius; vos
enim depasti estis vineam meam, et rapi-
na pauperis in domo vestra. Quare atteri-
tis populum meum, et facies pauperum com-
molitis? dicit dominus deus exercituum. Et
dixit dominus: Pro eo quod elevatae sunt filiae
Sion, et ambulaverunt extento collo,
et nutibus oculorum ibant, et plaudebant,
et pedibus suis composito gradu incede-
bant: decalvabit dominus verticem filiarum

Sion, et dominus crinem earum nudabit. In die
illa auferet dominus ornatum calceamento-
rum, et lunulas, et torques, et monilia, et ar-
millas, et mitras, et discriminalia, et
periscelidas, et murenulas, et olfa-
ctoriola, et inaures, et anulos, et gem-
mas in fronte pendentes, et muta-
toria, et pallia, et linteamina, et acus,
et specula, et syndones, et vittas, et
theristra. Et erit pro suavi odore fe-
tor, et pro zona funiculus, et pro crispan-
te crine calvitium, et pro fascia pecto-
rali cilicium. Pulcherrimi quoque
viri tui gladio cadent, et fortes
tui in proelio. Et maerebunt atque luge-
bunt portae eius, et desolata in terra

IIII

sedebit.
Et apprehen-
dent septem mulieres virum
unum in die illa, dicentes: Panem
nostrum comedemus, et vestimentis nostris
operiemur: tantummodo invocetur nomen tuum
super nos, aufer opprobrium nostrum. In die
illa erit germen domini in magnificen-
tia et gloria, et fructus terrae sublimis,
et exultatio his qui salvati fuerint
de Israel. Et erit omnis qui relictus
fuerit in Sion, et residuus in Jerusa-
lem, sanctus vocabitur, omnis qui scriptus est
in vita in Jerusalem. Si abluerit dominus sor-
dem filiarum Sion, et sanguinem Jerusa-
lem laverit de medio eius in spiritu iudicii et
spiritu ardoris. Et creabit dominus super
omnem locum montis Sion, et ubi
invocatus est, nubem per diem, et fumum et
splendorem ignis flammantis in no-
cte. Super omnem enim gloriam protec-
tio. Et tabernaculum erit in umbraculum diei
ab aestu, et in securitatem et absconsio-
nem a turbine et a pluvia. V

Cantabo dilecto meo canticum
patruelis mei vinee sue. Vine-
a facta est dilecto meo in cornu fi-
lio olei. Et sepivit eam et lapides e-
legit ex illa. et plantavit eam electam.
Et edificavit turrim in medio eius et tor-
cular extruxit in ea. Et expectavit ut
faceret uvas. et fecit labruscas. Nunc ergo
habitatores ierusalem. et viri iuda. iudica-
te inter me et vineam meam. Quid est quod de-
bui facere ultra vinee mee. et non feci
ei. An quod expectavi ut faceret uvas.
et fecit labruscas. Et nunc ostendam vobis
quid ego faciam vinee mee. Auferam
sepem eius. et erit in direptionem. di-
ruam maceriam eius et erit in concul-
cationem. et ponam eam desertam.
Non putabitur et non fodietur. et ascendent
super eam vepres et spine. et nubibus
mandabo ne pluant super eam ymbrem.
Vinea enim domini exercituum. domus israel est.
et vir iuda germen delectabile eius. Et ex-
pectavi ut faceret iudicium. et ecce ini-
quitas. et iustitiam. et ecce clamor. Ve qui
coniungitis domum ad domum. et agrum
agro copulatis usque ad terminum
loci. Numquid habitabitis soli vos in me-
dio terre. In auribus meis sunt hec domini
exercituum. nisi domus deserte fuerint gran-
des et pulchre absque habitatore. Decem
enim iugera vinearum facient lagun-
culam unam. et xxx. modii sementis
facient modios tres. Ve qui consurgi-
tis mane ad ebrietatem sectandam
et potandum usque ad vesperam. ut vi-
no estuetis. Cythara et lyra et tym-
panum et tybia. et vinum in conviviis ve-
stris. et opus domini non respicitis. nec opera
manuum eius consideratis. Propterea captivus

ductus est populus meus. quia non habuit scientiam. et
nobiles eius interierunt fame. et mul-
titudo eius siti exaruit. Propterea dila-
tavit infernus animam suam. et aperuit os
suum absque ullo termino. Et descendent
fortes eius. et populus eius et sublimes.
gloriosique eius ad eum. Et incurvabitur
homo et humiliabitur vir. et oculi sublimium
deprimentur. Et exaltabitur dominus exercituum
in iudicio. et deus sanctus sanctificabitur in iustitia.
Et pascentur agni iuxta ordinem suum.
et deserta in ubertatem versa. advene
comedent. Ve qui trahitis iniquitatem
in funiculis vanitatis. et quasi vinculum
plaustri peccatum qui dicitis. festinet et
cito veniat opus eius ut videamus. et
appropiet et veniat consilium sancti israel. et sci-
emus illud. Ve qui dicitis malum bonum.
et bonum malum. ponentes tenebras
lucem. et lucem tenebras. ponentes
amarum in dulce. et dulce in amarum.
Ve qui sapientes estis in oculis vestris.
et coram vobismetipsis prudentes. Ve
qui potentes estis ad bibendum vinum
et viri fortes ad miscendam ebrietatem.
qui iustificatis impium pro muneribus. et iu-
stitiam iusti aufertis ab eo. Propter hoc
sicut devorat stipulam lingua ignis.
et calor flamme exurit. sic radix eorum
quasi favilla erit. et germen eorum ut pul-
vis ascendet. Abiecerunt enim legem domini
exercituum. et eloquium sancti israel blasphe-
maverunt. Ideo iratus est furor domini in populum
suum. et extendit manum suam super eum.
et percussit eum. Et conturbati sunt montes
et facta sunt morticina eorum quasi stercus in
medio platearum. In omnibus his non est
aversus furor eius. sed adhuc manus eius
extenta. Et elevabit signum in nationibus

pcul· ꝫ sibilabit ad eum de finibꝫ t̃re·
ꝫ ecce festinus velocit̃ veniet· Non est
deficiens neqꝫ laborans in eo· n̄ dor-
mitabit neqꝫ dormiet· Neqꝫ solvet̃
cingl'm renum ei'· n̄ rumpet̃ corri
gia calciamenti ei'· Sagitte ei' acu
te· ꝫ om̄s arcus eius extenti· Ungle
equoꝝ eius ut silex· ꝫ rote ei' q̃i im
petus tempestatis. Rugitus ei' ut
leonis· rugiet ut catuli leonu̅· ꝫ fre-
det ꝫ tenebit p̄dam ꝫ amplexabit̃
ꝫ n̄ erit qui eruat· Et sonabit s̃r eu̅
in die illa· sicut sonit' maris· Aspi
ciemus in t̃ram ꝫ ecce tenebre t̃bu
lationis· ꝫ lux obtenebr̃ta est in ca

VI

In anno q̊ mor-tuus est rex ozias· vidi d̃nm seden
tem sup̃ solium excelsum ꝫ elevatu̅
ꝫ ea q̃ sb eo erant replebant templu̅·
Seraphyn stabant s̃r illud· sex ale
uni· ꝫ sex ale alt̃i· Duabꝫ velabant
faciem eius· ꝫ duabꝫ velabant pede̅s
eius· ꝫ duabꝫ volabant· Et clamab̃at
alt̃ ad alteꝝ ꝫ dicebant· S̄cs· s̄cs· s̄cs· d̃ns
d̄s exercituum· plena ē om̄is t̃ra gl̃a
eius· Et mota sunt s̃r liminaria
cardinu̅ a voce clamantis· ꝫ dom'
impleta ē fumo· Et dixi· Ve m̄· q̃a
tacui· q̃r vir pollutus labijs ego su̅·
ꝫ in medio p̄pli polluta labia h̃ntis
ego h̃ito· ꝫ regem d̃nm exercituu̅ vidi
ocul' meis· Et volavit ad me unu̅ de
seraphyn· ꝫ in manu eius calculus
que̅ forcipe tulerat de altari· ꝫ tetig̃
os meum· ꝫ dixit· Ecce tetigi h̃ labia
tua· ꝫ auferet̃ur iniquitas tua· ꝫ pec
catum tuu̅ mundab̃· Et audivi vo
cem d̃ni dicentis· Que̅ mittā· ꝫ quis
ibit nob̄· Et dixi· Ecce ego su̅· mitte

me· Et dixit· Vade· ꝫ dices p̄plo huic·
Audite audientes ꝫ nolite intelligere·
ꝫ videte visione̅· ꝫ nolite cognoscere·
Excęca cor p̄pli huius· ꝫ aures ei' agg̃
ua· ꝫ oculos eius claude· ne forte
videat ocul' suis ꝫ auribꝫ suis au
diat· ꝫ corde suo intelligat· ꝫ co̅u̅
tatur· ꝫ sanem eu̅· Et dixi· Usqꝫ q̊
d̄ne· Et dixit· Donec desolentur ci
vitates absqꝫ h̃itatore· ꝫ dom' sin̄
homine· Et t̃ra relinquet̃ur deserta·
ꝫ longe faciet d̃ns homines· Et mul
tiplicab̃ que derelicta fuerat ĩ medio
t̃re· ꝫ adhuc in ea decimatio· Et co̅u̅
tetur ꝫ erit ĩ ostensione̅ sic terebint'·
ꝫ sicut q̃rcus q̃ expandit ramos
suos· Semen s̃cm erit· id q̊ steterit ĩ ea.

VII

Et factu̅ est in diebꝫ achaz· filii ioatham· filii
ozie regis iuda· ascendit rasin rex
syrie· ꝫ facee filius romelie rex is̃l
in ier̃lm· ad p̃liandum c̄t̃ eam· Et n̄ po
tuerunt debellare eam· Et nu̅
tiaverunt domui david dicentes· Re-
quievit syria sup̃ effraym· ꝫ co̅motu̅
ē cor eius· ꝫ cor p̄pli eius· sic movē
tur ligna silvaꝝ a facie venti· Et
dixit d̄s ad ysaiam· Egredere ĩ occur
sum achaz· tu ꝫ qui derelictus ē iasub
filius tuus· ad extremu̅ aqueduc
tus piscine superioris ĩ via agri ful
lonis· ꝫ dices ad eum· Vide ut sile
as· Noli timere· ꝫ cor tuu̅ ne formi
det· a duabꝫ caudis titionu̅ fumi
gantiu̅ istoꝝ· in ira furoris rasin
regis syrie· ꝫ filii romelie· eo q̊d
co̅siliu̅ inierit c̄t̃ te syria malu̅
ꝫ effraym ꝫ filius romelie dicente̅·
Ascendam' ad iudā ꝫ suscitem' eu̅·
ꝫ avellam' eum ad nos· ꝫ ponam'

regem in medio eius filium tabehel.
Hec dicit dominus deus. Non stabit et non
erit istud. sed caput syrie damascus
et caput damasci rasin. Et adhuc
lx. et v. anni et desinet effraym esse
populus. et caput effraym samaria. et
caput samarie filius romelie. Si non
credideritis. non permanebitis. Et adie-
cit dominus loqui ad achaz dicens. Pe-
te tibi signum a domino deo tuo in profundum
inferni. sive in excelsum supra. Et dixit
achaz. Non petam. et non temptabo
dominum. Et dixit. Audite ergo domus
david. Numquid parum vobis est mole-
stos esse hominibus. quia molesti estis
et deo meo? Propter hoc dabit dominus ipse
vobis signum. Ecce virgo concipiet
et pariet filium. et vocabitur nomen eius
emanuel. Butirum et mel comedet
ut sciat reprobare malum et eligere bonum.
Quia antequam sciat puer reprobare ma-
lum et eligere bonum derelinquetur terra
quam tu detestaris a facie duorum regum
suorum. Adducet dominus super te et super populum
tuum et super domum patris tui dies qui
non venerunt a diebus separationis effra-
ym a iuda cum rege assyriorum. Et erit
in die illa sibilabit dominus musce que
est in extremo fluminum egypti. et
api que est in terra assur. et venient et re-
quiescent omnes in torrentibus val-
lium. et cavernis petrarum. et in omnibus
frutectis. et in universis foraminibus.
In die illa ~~radet deus~~ radet dominus in no-
vacula conducta. in hiis qui trans flu-
men sunt. in rege assyriorum. caput
et pilos pedum et barbam universam.
Et erit. In die illa. nutriet homo vac-
cam boum. et duas oves. et pre uber-
tate lactis comedet butirum. Butirum
enim et mel manducabit. omnis qui
relictus fuerit in medio terre. Et erit
in die illa. omnis locus ubi fuerint
mille vites mille argenteis. et in spi-
nas et in vepres erunt. Cum sagittis
et arcu ingredientur illuc. vepres
enim et spine erunt in universa terra.
Et omnes montes qui in sarculo sari-
entur. non veniet illuc terror spinarum
et veprium. Et erit in pascua bovis
et in conculcationem pecoris. VIII
Et dixit deus ad me. Sume tibi
librum grandem. et scribe in eo
stilo hominis. Velociter spolia detrahe.
cito predare. Et adhibui mihi testes fide-
les. uriam sacerdotem. et zachariam
filium barachie. Et accessi ad prophe-
tissam. et concepit et peperit filium. Et dixit
dominus ad me. Voca nomen eius. Accelera
spolia detrahe. festina predari. quia
antequam sciat puer vocare patrem suum
et matrem suam. auferetur fortitudo
damasci. et spolia samarie coram
rege assyriorum. Et adiecit dominus loqui
ad me adhuc dicens. Pro eo quod abie-
cit populus iste aquas syloe que vadunt
cum silentio. et assumpsit magis
rasyn. et filium romelie. propter hoc
ecce dominus adducet super eos aquas flu-
minis fortes et multas. regem assy-
riorum. et omnem gloriam eius. et ascendet
super omnes rivos eius. et fluet super
universas ripas eius. et ibit per iu-
dam inundans. et transiens usque ad
collum veniet. et erit extensio a-
larum eius. implens latitudinem ter-
re tue o emanuel. Congregamini populi et
vincimini. et audite universe pro-

Ite. Confortamini et vincimini. accingi
te vos et vincimini. Inite consilium
et dissipabitur. loquimini verbum et non fi
et quia nobiscum deus. Hec enim ait dominus
ad me. Sicut in forti manu erudivit
me. ne irem in via populi huius dicens.
Non dicatis coniuratio. Omnia enim que loquitur
populus iste coniuratio est. Et timorem eius
ne timeatis neque paveatis. Dominum
exercituum ipsum sanctificate. Ipse pavor
vester. et ipse terror vester. Et erit vobis in
sanctificationem. in lapidem autem offen
sionis. et in petram scandali duabus
domibus israel. in laqueum et in ruinam
habitantibus ierusalem. et offendent ex eis
plurimi et cadent et conterentur. et irreti
entur et capientur. Liga testimonium
signa legem in discipulis meis. Et ex
pectabo dominum qui abscondit faciem
suam a domo iacob. et prestolabor
eum. Ecce ego et pueri mei quos mi
dedit dominus in signum et in portentum israel
a domino exercituum qui habitat in monte
syon. Et cum dixerint ad vos querite
a phitonibus et divinis qui strident
in incantationibus suis. numquid non populus
a deo suo requiret visionem pro vivis
a mortuis. Ad legem magis et ad
testimonium. Quod si non dixerint iuxta verbum
hoc non erit eis matutina lux. Et tran
sibit per eam. corruet et esuriet. Et
cum esurierit irascetur. et maledi
cet regi suo et deo suo. Et suspiciet
sursum. et ad terram intuebitur. et ecce
tribulatio et tenebre. et dissolutio et an
gustia et caligo persequens. et non pote
rit avolare de angustia. IX Ysa.
Primo tempore alleviata est ter
ra zabulon. et terra neptalim.
et novissimo aggravata est via ma
ris transiordanem galilee gentium.
Populus qui ambulabat in tenebris
vidit lucem magnam. Habitanti
bus in regione umbre mortis. lux
orta est eis. Multiplicasti gentem et non
magnificasti leticiam. Letabuntur
coram te. sicut qui letantur in messe.
sicut exultant victores capta pre
da quando dividunt spolia. Iugum enim
oneris eius. et virgam humeri eius.
et sceptrum exactoris eius supera
sti sicut in die madian. Quia omnis vio
lenta predatio cum tumultu. et ve
stimentum mixtum sanguine erit in combu
stionem et cibus ignis. Parvulus enim na
tus est nobis. et filius datus est nobis. Et fa
ctus est principatus eius super humerum eius.
Et vocabitur nomen eius admirabilis
consiliarius. deus. fortis. pater futuri secu
li. princeps pacis. Multiplicabitur eius
imperium. et pacis non erit finis. Super
solium david et super regnum eius sedebit. ut
confirmet illud et corroboret in iudicio
et iusticia. amodo et usque in sempiternum.
Zelus domini exercituum faciet hoc. Ver
bum misit dominus in iacob. et cecidit
in israel. Et sciet populus omnis effraym
et habitantes samariam. in superbia et
magnitudine cordis dicentes. Lateres
ceciderunt. sed quadris lapidibus edifica
bimus. Sicomoros succiderunt. sed ce
dros immutabimus. Et elevabit dominus
hostes rasyn super eum. et inimicos
eius in tumultum vertet. syriam ab
oriente. et philistiim ab occidente.
et devorabunt israel toto ore. In
omnibus hiis non est aversus furor eius. sed ad
huc manus eius extenta. Et populus non

ē reuſus ad pcutientem ſe: ⁊ dñm
exercituū ñ inquiſierunt. Et diſpdet
dñs ab iſrł caput ⁊ caudam. icuruā
tem ⁊ refrenantē in die una. Lon
geuus ⁊ honorabił ipē ē caput. et
pphā docens mendatiū. ipē cauda
ē. Et erunt qui btificant pplm iſtū
ſeducentes. ⁊ q btificant pcipita
ti. Pp̄ h ſr adoleſcentuł eius ñ le
tabitur dñs. ⁊ pupilloꝝ eius. ⁊ ui
duaꝝ ñ miſerebit. qꝛ omis ypocrita
ē et neqꝫ. ⁊ uniuſum os locutū ē
ſtultitiam. In omnibꝫ hijs ñ ē au
ſus furoꝛ eius: ſꝫ adhuc manꝰ eiꝰ
extenta. Succenſa ē enī qͣſi ignis i
pietas: uepꝛem ⁊ ſpinam uoꝛabit
⁊ ſuccendetur i denſitate ſaltus. et
ɔuoluetur ſupbia fumi. In ira dñi
exercituū ɔturbata ē tra: ⁊ erit pplš
qͣſi eſca ignis. Vir frī ſuo ñ pcet: ⁊ de
clinabit ad dexteram et eſuriet. ⁊ co
medet ad ſiniſtram: ⁊ ñ ſaturabit.
Vnuſqſqꝫ carnē brachij ſui uoꝛa
bit. manaſſes effraym. ⁊ effraim
manaſſen: ſimuł ipi ɔͣ iudam. In
omībꝫ hijs ñ ē auſus furoꝛ eius: ſꝫ
adhuc manꝰ eius extenta. X.

Ve qui ɔdunt leges iniqͣs: et
ſcribentes iniuſtitiam ſcͥpſerūt
ut opprimerent in iudicio paupes.
⁊ uim facerent cauſe humilium ppli
mei. ut eēnt uidue pda eoꝝ: ⁊ pu
pillos diriperent. Quid facietis in
die uiſitationis ⁊ calamitatis de
longe uenientis: ad cuiꝰ ɔfugietis
auxiliū ⁊ ubi derelinqͤtis glaꝫ ueſtrā.
Ne incuruemini ſb uinculo: ⁊ cū interfe
ctis cadatis. Sr omībꝫ hijs ñ ē auſ
furoꝛ eius: ſꝫ adhuc manꝰ eiꝰ extenta.

Ve aſſur. Virga furoꝛis mei ⁊ baculꝰ
ipē ē. In manu eoꝝ indignatio mea.
Ad gentem fallacem mittā eū. ⁊ ɔͣ
pplm furoꝛis mei mandabo illi ut
auferat ſpolia. ⁊ diripiat pdam. ⁊
ponat illum i conculcatione qͣſi lu
tum plateaꝝ. Ipē aūt ñ ſic arbitra
bit. ⁊ coꝛ eius ñ ita eſtimabit: ſꝫ ad
ɔterendum erit coꝛ eius. ⁊ ad interneci
one gentiū ñ paucaꝝ. Dicet eī. Nū
quid ñ pncipes mei ſimuł reges ſūt.
Numqͥd ñ ut charchamis. ſic chala
ne. et arfath ſic emath. Numqͥd
ñ ut damaſcꝰ ſic ſamaria. Quō
inuenit manus mea regna ydoli:
ſic ⁊ ſimulacͥ eoꝝ de ierłm. ⁊ de ſa
maria. Numqͥd ñ ſicut feci ſama
rie ⁊ ydolꝰ eius. ſic faciam ierłm ⁊
ſimulacͥs eiꝰ. Et erit. Cū ɔpleuit
dñs cuncta opa ſua i mōte ſyon ⁊
in ierłm: uiſitabo ſr fructū magni
fici regis aſſur. ⁊ ſr glam altitudi
oculoꝝ eius. Dix enī. In fortitudine
manus mee feci: ⁊ in ſapia mea
intellexi. ⁊ abſtuli terminos ppłoꝝ. et
pncipes eoꝝ depdatus ſum. ⁊ detra
xi qͣſi potēs i ſublimi reſidentes: ⁊ i
uenit qͣſi nidum manꝰ mea fortitu
dinē ppłoꝝ. Et ſic colligitur oua q
derelicta ſunt: ſic uniuſam tram e
go ɔgregaui. Et ñ fuit q moueret pēnam:
⁊ apiret os ⁊ ganniret. Numqͥd glabit
ſecuris ɔͣ eū qui ſecat in ea. aut ex
altabit ſerra ɔͣ eū a quo trahit. Quō
ſi eleuet uirga ɔͣ leuantē ſe: ⁊
exaltet baculus q utiqꝫ lignū eſt.
Pp̄ h mittet dñator dš exercituū i pin
guibꝫ eius tenuitatē. ⁊ ſbtus glam
eiꝰ ſuccenſa. ardebit qͣſi ɔbuſtio ignis.

Et erit lumen israel in igne et sanctus eius
in flamma. Et succendetur et devorabitur
spina eius et vepres in die una et glo-
ria saltus eius et carmeli eius ab anima usque
ad carnem consumetur. Et erit terrore
profugus et reliquie ligni saltus eius
pre paucitate numerabuntur et puer scribet
eos. Et erit in die illa non adiciet resi-
duum israel et hii qui fugerint de domo
iacob inniti super eo qui percutit eos sed
innitetur super dominum sanctum israel in veritate.
Reliquie convertentur reliquie inquam ia-
cob ad deum fortem. Si enim fuerit populus
tuus israel quasi arena maris reliquie
convertentur ex eo. Consummatio abbreviata
inundabit iustitiam. Consummationem
enim et abbreviationem dominus deus exercituum faciet
in medio omnis terre. Propter hoc hec dicit dominus
deus exercituum. Noli timere populus meus habi-
tator syon ab assur. In virga percutiet
te et baculum suum levabit super te
in via egipti. Adhuc enim paululum
modicumque et consummabitur indignatio
et furor meus super scelus eorum. Et susci-
tabit super eum dominus exercituum flagel-
lum iuxta plagam madian in petra
oreb et virgam suam super mare et leva-
bit eam in via egipti. Et erit. In die
illa auferetur onus eius de humero tuo
et iugum eius de collo tuo et computre-
scet iugum a facie olei. Veniet in aioth
transibit in magron apud machmas com-
mendabit vasa sua. Transierunt cursim
gabaa sedes nostra. Obstupuit rama
gabaa saulis fugit. Hinni voce tua
filia gallim attende laisa paupercu-
la anathoth. Migravit medemena.
Habitatores gabim confortamini. Adhuc
dies est ut in nobe stetur. Agitabit manum
suam super montem filie syon collem
ierusalem. Ecce dominator dominus exercituum
confringet lagunculam in terrore et excel-
si statura succidentur et sublimes hu-
miliabuntur et subvertentur condensa sal-
tus ferro et lybanus cum excelsis cadet.

XI Et egredietur virga de
radice yesse et flos de radice eius
ascendet. Et requiescet super eum spiritus domini
spiritus sapientie et intellectus spiritus consilii et fortitu-
dinis spiritus scientie et pietatis et replebit
eum spiritus timoris domini. Non secundum vi-
sionem oculorum iudicabit neque secundum
auditum aurium arguet sed iudica-
bit in iustitia pauperes et arguet in equi-
tate pro mansuetis terre. Et percutiet
terram virga oris sui et spiritu labiorum
suorum interficiet impium. Et erit iustitia
cingulum lumborum eius et fides cincto-
rium renum eius. Habitabit lupus cum
agno et pardus cum hedo accubabit.
Vitulus et leo et ovis simul morabun-
tur et puer parvulus minabit eos. Vitu-
lus et ursus pascentur simul requiescent
catuli eorum. Et leo quasi bos comedet pa-
leas. Et delectabitur infans ab ubere
super foramine aspidis et in cavernam re-
guli qui ablactatus fuerit manum
suam mittet. Non nocebunt et non occident
in universo monte sancto meo quia repleta
est terra scientia domini sicut aque maris operientes.
In illa die radix yesse qui stat in signum
populorum ipsum gentes deprecabuntur et
erit sepulchrum eius gloriosum. Et erit.
In die illa adiciet dominus secundo manum
suam ad possidendum residuum populi sui
quod relinquetur ab assyriis et ab egyp-
to et a phetros et ab ethyopia et ab e-
lam et a sennaar et ab emath et ab

israhel maris. Et levabit signum in
nationes, et congregabit profugos israel
et dispersos iuda colliget a quatuor pla
gis terre. Et auferetur zelus eff
raim, et hostes iuda peribunt. Effra
im non emulabitur iudam, et iudas
non pugnabit contra effraym. Et vola
bunt in humeros philistiim per ma
re simul predabuntur filios orientis.
Ydumea et moab preceptum manus
manus eorum, et filii amon obedie
ntes erunt. Et desolabit dominus lingua
maris egypti, et levabit manum
suam super flumen in fortitudine spi
ritus sui, et percutiet eum in septem rivis
ita ut transeant per eum calciati.
Et erit via residuo populo meo qui
relinquetur ab assyriis, sicut fuit
israeli in die qua ascendit de terra
Et dices in die XII egypti
illa. Confitebor tibi domine
quoniam iratus es michi. Conversus est furor
tuus, et consolatus es me. Ecce deus
salvator meus, fiducialiter agam et
non timebo. Quia fortitudo mea et
laus mea dominus deus, et factus est michi in sa
lutem. Haurietis aquas in gaudio
de fontibus salvatoris, et dicetis in
illa die. Confitemini domino et invoca
te nomen eius. Notas facite in populis
adinventiones eius, mementote
quoniam excelsum est nomen eius. Cantate
domino quoniam magnifice fecit, annuntiate
hoc in universa terra. Exulta et lauda
habitatio syon, quia magnus in medio
tui sanctus israel. XIII
Onus babylonis quod vidit
ysaias filius amos. Super montem
caliginosum levate signum, exal
tate vocem. Levate manum, et ingre
diantur portas duces. Ego mandavi
sanctificatis meis, et vocavi for
tes meos in ira mea exultantes in
gloria mea. Vox multitudinis in mon
tibus quasi populorum frequentium, vox sonitus
regum et gentium congregatarum. Dominus
exercituum precepit militie belli ve
nientibus de terra procul. A summitate
celi dominus et vasa furoris eius, ut
disperdat omnem terram. Ululate quia
prope est dies domini quia vastitas a domino
veniet. Propter hoc omnes manus dis
solventur, et omne cor hominis tabe
scet et conteretur. Torsiones et dolores
tenebunt, quasi parturiens dolebunt.
Unusquisque ad proximum suum stupebit,
facies combuste vultus eorum. Ecce di
es domini veniet crudelis et indignatio
nis plenus et ire furorisque ad ponen B.
dam terram in solitudinem, et pecca
tores eius conterendos de ea. Quoniam stelle
celi et splendor earum non expandent lu
men suum. Obtenebratus est sol in or
tu suo, et luna non splendebit in lumine
suo. Et visitabo super orbis mala, et contra
impios iniquitatem eorum. Et quiescere
faciam superbiam infidelium, et arro
gantiam fortium humiliabo. Pre
tiosior erit vir auro, et homo mundo
obrizo. Super hoc celum turbabo, et
movebitur terra de loco suo propter in
dignationem domini exercituum, et propter
diem ire furoris eius. Et erit quasi
damula fugiens, et quasi ovis, et non
erit qui congreget. Unusquisque ad populum
suum convertetur, et singuli ad terram suam
fugient. Omnis qui inventus fuerit
occidetur, et omnis qui supervenerit cadet

in gladio. Infantes eorum allidentur
in oculis eorum: diripientur domus eorum et
uxores eorum violabuntur. Ecce ego
suscitabo super eos medos qui argentum
non querant nec aurum velint: sed sagit-
tis parvulos interficiant: et lacten-
tibus uteri non miserebuntur: et super filios
non parcet oculus eorum. Et erit baby-
lon illa gloriosa in regnis inclita in
superbia chaldeorum: sicut subvertit deus
sodomam et gomorram. Non habita-
bitur usque in finem: et non fundabi-
tur usque in generationem et generationem.
Nec ponet ibi tentoria arabs: nec
pastores requiescent ibi: sed reque-
scent ibi bestie: et replebuntur do-
mus eorum draconibus. Et habitabunt
ibi struciones: et pilosi saltabunt
ibi: et respondebunt ulule in edibus
suis: et sirene in delubris voluptatis.

XIIII

Prope est ut veniat
tempus eius: et dies eius non e-
longabuntur. Miserebitur enim dominus iacob
et eliget adhuc de israel: et requiescere
eos faciet super humum suam. Adiun-
getur advena ad eos: et adherebit
domui iacob. Et tenebunt eos populi
et adducent eos in locum suum. Et pos-
sidebit eos domus israel super terram domini
in servos et ancillas. Et erunt capi-
entes eos qui se ceperant: et subiciet
exactores suos. Et erit. In die il-
la cum requiem dederit tibi deus a labore
tuo: et a concussione tua: et a servi-
tute dura qua ante servisti. sumes
parabolam istam contra regem babylo-
nis et dices. Quomodo cessavit exactor
quievit tributum. Contrivit dominus
baculum impiorum virgam dominantium
cedentem populos in indignatione pla-
ga insanabili subicientem in furo-
re gentes persequentem crudeliter. Con-
quievit et siluit omnis terra: gavi-
sa est et exultavit. Abietes quoque leta-
te sunt super te: et cedri libani. Ex quo
dormisti non ascendit qui succidat
nos. Infernus subter conturbatus
est. In occursum adventus tui susci-
tavit tibi gygantes. Omnes princi-
pes terre surrexerunt de soliis suis. omnes
principes nationum universi respon-
debunt et dicent tibi. Et tu vulneratus
es sicut et nos: nobis similis effectus
es. Detracta est ad inferos superbia
tua: concidit cadaver tuum. Subter
te sternetur tinea: et operimentum
tuum erunt vermes. Quomodo ceci-
disti de celo lucifer: qui mane o-
riebaris. Corruisti in terram qui vul-
nerabas gentes. qui dicebas in cor-
de tuo. In celum conscendam: super
astra dei exaltabo solium meum. Se-
debo in monte testamenti in lateribus
aquilonis. Ascendam super altitudi-
nem nubium: ero similis altissimo.
Verumtamen ad infernum detraheris
in profundum lacus. Qui te viderint
ad te inclinabuntur: teque prospicient.
Numquid iste est vir qui conturbavit ter-
ram qui concussit regna. qui posuit
orbem desertum: et urbes eius destruxit
vinctis eius non aperuit carcerem. Omnes
reges gentium universi dormierunt
in gloria: vir in domo sua. Tu autem
proiectus es de sepulchro tuo quasi
stirps inutilis pollutus et obvolu-
tus cum his qui interfecti sunt gladio:
et descenderunt ad fundamenta lacus.

Quasi cadaver putridum non habebis consorti-
um, neque cum eis in sepultura.
Tu enim terram tuam disperdidisti, tu populum
tuum occidisti. Non vocabitur in eternum semen
pessimorum. Preparate filios eius occisi-
oni in iniquitate patrum eorum; non consur-
gent, nec hereditabunt terram, neque
implebunt faciem orbis civitatum.
Et consurgam super eos, dicit dominus exercitu-
um, et perdam Babylonis nomen, et re-
liquias, et germen, et progeniem, ait dominus.
Et ponam eam in possessionem eri-
cii, et in paludes aquarum, et scopabo
eam in scopa terens, dicit dominus exercitu-
um. Iuravit dominus exercituum dicens:
Si non ut putavi, ita erit; et quomodo men-
te tractavi, sic eveniet: ut conteram As-
syrium in terra mea, et in montibus meis
conculcem eum; et auferetur ab eis iu-
gum eius, et onus illius ab humero
eorum tolletur. Hoc consilium quod cogita-
vi super omnem terram, et hec est manus ex-
tenta super universas gentes. Dominus
enim exercituum decrevit, et quis poterit
infirmare? Et manus eius extenta,
et quis avertet eam? In anno quo
mortuus est rex Achaz, factum est onus
istud: Ne leteris Philistea omnis tu,
quoniam comminuta est virga percussoris
tui; de radice enim colubri egredietur
regulus, et semen eius absorbens volu-
crem. Et pascentur primogeniti paupe-
rum, et pauperes fiducialiter requiescent; et in-
terire faciam in fame radicem tuam, et
reliquias tuas interficiam. Ulula por-
ta, clama civitas; prostrata est Philis-
thea omnis. Ab aquilone enim fumus
veniet, et non est qui effugiat agmen eius.
Et quid respondebitur nuntiis gentis?
Quia dominus fundavit Syon, et in ipso spe-
rabunt pauperes populi eius. XV
Onus Moab. Quia nocte vasta-
ta est Ar Moab, conticuit. Quia no-
cte vastatus est murus Moab, con-
ticuit. Ascendit domus et Dibon ad
excelsa in planctum; super Nabo et
super Medaba Moab ululavit. In cun-
ctis capitibus eius calvitium, et omnis
barba radetur. In triviis eius accin-
cti sunt sacco; super tecta eius et in pla-
teis eius omnis ululatus descendit in
fletum. Clamavit Esebon et Eleale,
usque Iasa audita est vox eorum. Super hoc
expediti Moab ululabunt, anima eius
ululabit sibi. Cor meum ad Moab
clamabit; vectes eius usque ad Se-
gor vitulam conternantem. Per ascensum
enim Luith flens ascendet, et in via Oro-
naim clamorem contritionis levabunt.
Aque enim Nemrim deserte erunt, quia a-
ruit herba, defecit germen, viror omnis
interiit. Secundum magnitudinem operis et
visitatio eorum. Ad torrentem salicum
ducent eos, quoniam circuivit clamor ter-
minum Moab. Usque ad Gallim ulula-
tus eius, et usque ad puteum Helim cla-
mor eius. Quia aque Dibon replete sunt san-
guine. Ponam enim super Dibon addita-
menta: his qui fugerint de Moab
leonem, et reliquiis terre. XVI
Emitte agnum domine dominatorem ter-
re de petra deserti ad montem fi-
lie Syon. Et erit sicut avis fugiens,
et pulli de nido avolantes; sic erunt
filie Moab in transcensu Arnon. Ini
consilium, coge concilium; pone quasi noctem
umbram tuam in meridie; absconde fu-
gientes, et vagos ne prodas. Habita-

buntur apud te profugi mei. Moab esto la
tibulum eorum a facie vastatoris. Fi
nitus est enim pulvis. consummatus est
miser. defecit qui conculcabat terram. Et
preparabitur in misericordia solium. et sedebit super
illud in veritate in tabernaculo david
iudicans et querens iudicium. et velociter
reddens quod iustum est. Audivimus
superbiam moab. superbus est valde.
Superbia eius et arrogantia eius et in
dignatio eius. plus quam fortitudo
eius. Idcirco ululabit moab ad
moab universus ululabit. His qui
letantur super muros cocti lateris loquimini
plagas suas quoniam suburbana esebon
deserta sunt. et vineam sabama. do
mini gentium exciderunt. flagella eius usque
ad iazer pervenerunt. erraverunt in deser
to. Propagines eius relicte sunt transie
runt mare. Super hoc plorabo in fletu
iazer. vineam sabama. Inebriabo
te lacrima mea esebon et eleale. quoniam
super vindemiam tuam et super messem tuam
vox calcantium irruit. et auferetur leticia
et exultatio de carmelo. et in vineis
non exultabit. neque iubilabit. Vinum
in torculari non calcabit qui calcare
consueverat. vocem calcantium abstu
li. Super hoc venter meus ad moab quasi cythara
sonabit. et viscera mea ad murum
cocti lateris. Et erit. Cum apparuerit
quod laboravit moab super excelsis suis.
ingredietur ad sancta sua ut obsecret et non
valebit. Hoc verbum quod locutus est dominus
ad moab ex tunc. Et nunc locutus est
dominus dicens. In tribus annis quasi anni
mercenarii auferetur gloria moab super
omni populo multo et relinquetur in eo
sic racemus et parvus et modicus nequaquam
multus.

Onus damasci. Ecce XVII
damascus desinet esse civitas.
et erit sicut acervus lapidum in
ruina. Derelicte civitates aroer gre
gibus erunt et requiescent ibi. et non
erit qui exterreat. Et cessabit adiu
torium ab effraym. et regnum a dama
sco. et reliquie syrie sicut gloria filiorum
israel erunt. dicit dominus exercituum. Et erit.
In die illa attenuabitur gloria iacob. et
pingues carnes eius emarcescent.
Et erit. sicut congregans in messe quod
restiterit. et brachium eius spicas le
get. Et erit. sicut querens spicas in val
le rafaim. Et relinquetur in eo sicut
racemus. et sicuti excussio olee dua
rum aut trium olivarum in summitate ra
mi. sive quatuor. aut quinque in cacuminibus
eius fructus eius. dicit dominus deus israel. In
die illa inclinabitur homo ad factorem
suum. et oculi eius ad sanctum israel respicient.
et non inclinabitur ad altaria que fecerunt
manus eius. et que operati sunt digiti eius. non
respiciet lucos et delubra. In die illa
erunt civitates fortitudinis eius dere
licte. sicut aratra et segetes que derelicte
sunt a facie filiorum israel. Et eris deserta
quia oblita es dei salvatoris tui. et for
tis adiutoris tui non es recordata.
Propterea plantabis plantationem fidelem.
et germen alienum seminabis. In die pla
tationis tue labrusca. et mane semen
tuum florebit. Ablata est messis in die
hereditatis. et dolebit graviter. Ve multi
tudini populorum multorum ut multitudo
maris sonantis. et tumultus turba
rum sic sonitus aquarum multarum. Sonabunt
populi sic sonitus aquarum inundantium.
et increpabit eum. et fugiet procul. et rapi

etur sicut pulvis montium a facie venti
et sicut turbo coram tempestate.
In tempore vespere et ecce turbatio in
matutino et non subsistet. Hec est pars
eorum qui vastaverunt nos et sors diri
pientium nos. XVIII

Ve terre cymbalo alarum que est
trans flumina ethyopie. Que
mittit in mare legatos et in vasis pa
pyri super aquas. Ite angeli veloces ad
gentem convulsam et dilaceratam ad
populum terribilem post quem non est alius
gentem expectantem et conculcatam cuius
diripuerunt flumina terram eius
ad montem nominis domini exercituum
montis syon. Omnes habitatores orbis
qui moramini in terra cum elevatum
fuerit signum in montibus videbitis
et clangorem tube audietis. Quia
hec dicit dominus ad me. Quiescam et
considerabo in loco meo sicut meridiana
lux clara est et sicut nubes roris in
die messis. Ante messem enim totus
effloruit et immatura perfectio germi
nabit. Et precidentur ramusculi eius
falcibus et que derelicta fuerint abscide
tur. Excutientur et relinquentur simul
avibus montium et bestiis terre. Et e
state perpetua erit super eum volucres
et omnes bestie terre super illum hiemabunt.
In tempore illo deferetur munus domino ex
ercituum a populo divulso et dilacerato. a
populo terribili post quem non fuit alius
a gente expectante et conculcata cuius
diripuerunt flumina terram eius
ad locum nominis domini exercituum montem syon.

Onus egipti. Ecce dominus XIX
ascendet super nubem levem et
ingredietur egiptum et movebuntur simul
acra egypti a facie eius et cor egypti
tabescet in medio eius. Et concurre
facitam egyptios adversum egyptios
et pugnabit vir contra fratrem suum et vir
contra ~~fratrem suum~~ amicum suum civitas ad
versum civitatem regnum adversus regnum.
Et dirumpetur spiritus egypti in visceribus eius
et consilium eius precipitabo. Et interrogabunt
simulachra sua et divinos suos et phi
tones et ariolos. Et tradam egyptum
in manus dominorum crudelium et rex fortis
dominabitur eorum ait dominus exercituum. Et are
scet aqua de mari et fluvius desolabitur
atque siccabitur. Et deficient flumina
et attenuabuntur et siccabuntur rivi
aggerum. Calamus et iuncus marcescet
nudabitur alveus rivi a fonte suo et
omnis sementis irrigua siccabitur are
scet et non erit. Et merebunt piscatores
et lugebunt omnes mittentes in flumen
hamum et expandentes rethe super fa
ciem aque emarcescent et confundentur
qui operantur linum plectentes et tex
entes subtilia et erunt irrigua eius fla
centia omnes qui faciebant lacunas
ad capiendos pisces. Stulti principes
thaneos sapientes consiliarii pharao
dederunt consilium insipiens. Quomodo di
citis pharaoni filius sapientium ego et
filius regum antiquorum. Ubi sunt nunc
sapientes tui. Annuntient tibi et indicent
quid cogitaverit dominus exercituum super egyptum.
Stulti facti sunt principes thaneos emar
cuerunt principes mempheos decepe
runt egyptum angulum populorum eius.
Dominus miscuit in medio eius spiritum ver
tiginis et errare fecerunt egyptum in omni
opere suo sicut errat ebrius et vomens.
Et non erit egypto opus quod faciat.

capud et caudam incurvantem et refrenan-
tem. In die illa erit egyptus quasi
mulieres. et stupebunt et timebunt
a facie commotionis manus domini exerci-
tuum quam ipse movebit super eam. Et erit
terra iuda egypto in pavorem. Omnis
qui illius fuerit recordatus. paue-
bit a facie consilii domini exercituum quod
ipse cogitavit super eam. In die illa e-
runt .v. civitates in terra egypti
loquentes lingua chanaan et iuran-
tes per dominum exercituum. Civitas solis vo-
cabitur una. In die illa erit alta-
re domini in medio terre egypti. et titu-
lus iuxta terminum eius. et erit in signum
et in testimonium domino exercituum in terra egyp-
ti. Clamabunt enim ad dominum a facie tri-
bulantis. et mittet eis salvatorem et pro-
pugnatorem qui liberet eos. Et cogno-
scetur dominus ab egypto. et cognoscent egyp-
tii dominum in die illa. et colent eum in ho-
stiis et muneribus. et vota vovebunt domino
et solvent. Et percutiet dominus egyptum
plaga et sanabit eam. et revertentur ad
dominum et placabitur eis. et sanabit eos. In
die illa erit via de egypto in assyrios.
et intrabit assyrius egyptum. et egyp-
tus in assyrios. et servient egyptii as-
sur. In die illa erit israel tercius egypto
et assyrio benedictio in medio terre, cui bene-
dixit dominus exercituum dicens. Benedictus
populus meus egypti. et opus manuum me-
arum assyrio. hereditas autem mea israel.

XX

In anno quo ingressus est
thartan in azotum. cum misisset eum
sargon rex assyriorum et pugnasset con-
tra azotum et cepisset eam. in tempore illo lo-
cutus est dominus in manu ysaie filii amos
dicens. Vade et solve saccum de lumbis
tuis. et calciamenta tua tolle de pedi-
bus. Et fecit sic vadens nudus et
discalciatus. Et dixit dominus. Sicut ambula-
vit servus meus ysaias nudus et
discalciatus trium annorum signum et
portentum super egyptum et ethyopiam.
sic minabit rex assyriorum captivitatem
egypti et transmigrationem ethiopie
iuvenum et senum nudam et discalcia-
tam discoopertis natibus ignominiam
egypti. Et timebunt et confundentur ab
ethiopia spe sua. et ab egypto gloria su-
a. Et dicet habitator insule huius in die
illa. Ecce hec erat spes nostra ad quos confu-
gimus in auxilium ut liberaret nos
a facie regis assyriorum. Et quomodo
effugere poterimus nos?

XXI

Onus deserti maris. Sicut tur-
bines ab affrico veniunt. de
deserto venit de terra horribili. Vi-
sio dura nunciata est mihi. Qui incredulus
est infideliter agit. et qui depopulator est
vastat. Ascende elam. obside
mede. omnem gemitum eius cessare fe-
ci. Propterea repleti sunt lumbi mei dolo-
re. angustia possedit me sicut an-
gustia parturientis. Corrui cum au-
direm. conturbatus sum cum viderem. E-
marcuit cor meum. tenebre obstupe-
fecerunt me. Babylon dilecta mea
posita est mihi in miraculum. Pone men-
sam. contemplare in specula come-
dentes et bibentes. Surgite princi-
pes. arripite clipeum. Hec enim
dixit michi dominus. Vade et pone specula-
torem. et quodcumque viderit annunciet.
Et vidit currum duorum equitum et
ascensorem asini. et ascensorem ca-
meli. et contemplatus est diligenter multo

minum · et clamavit ut leo · Super spe
culam domini ego sum stans iugiter per
diem · et super custodiam meam ego sum
stans totis noctibus · Ecce iste venit
ascensor vir bige equitum · Et respondit
et dixit · Cecidit cecidit babylon · et
omnia sculptilia deorum eius contrita sunt in
terram · Tritura mea et filie aree mee ·
que audivi a domino exercituum deo israel ·
annunciavi vobis · Onus duma · Ad
me clamat ex seyr · Custos quid de
nocte · custos quid de nocte · Dixit
custos · Venit mane et nox · Si queri
tis querite · convertimini et venite · Onus
in arabia · In saltu ad vesperam dor
mietis · in semitis dodanim · Occur
rentes sitienti ferte aquam · qui habitatis
terram austri · cum panibus occurrite fu
gienti · A facie enim gladiorum fugerunt ·
a facie gladii imminentis · a facie
arcus extenti · a facie gravis prelii ·
Quoniam hec dicit dominus ad me · Adhuc in
uno anno quasi in anno mercenarii ·
et auferetur omnis gloria cedar · et reli
quie numeri sagittariorum fortium
de filiis cedar imminuentur · Dominus
enim deus israel locutus est. XXII

Onus vallis visionis · Quid
nam tibi quoque est quia ascendisti et
tu omnis in tecta · clamoris plena
urbs frequens · civitas exultans · In
terfecti tui non interfecti gladio ·
nec mortui tui mortui in bello ·
Cuncti principes tui fugerunt simul ·
duriterque ligati sunt · Omnes qui inventi sunt vin
cti sunt pariter · procul fugerunt · Propterea
dixi · Recedite a me · amare flebo ·
Nolite incumbere ut consolemini me
super vastitate filie populi mei · Dies
enim interfectionis et conculcationis · et
fletuum domino deo exercituum in valle vi
sionis · Scrutans murum et magnificus
super montem · Et elam sumpsit phare
tram currum hominis equitis · et parie
tem nudavit clipeus · Et erunt electe
valles tue plene quadrigarum · et equi
tes ponent sedes suas in porta · et
revelabitur operimentum iude · et vide
bitis in die illa armamentarium do
mus saltus · et scissuras civitatis david
videbitis · quia multiplicate sunt · Et congre
gastis aquas piscine inferioris · et do
mus ierusalem numerastis · et destrux
istis domos ad muniendum murum ·
Et lacum fecistis inter duos muros
ad aquam piscine veteris · et non suspexistis
ad eum qui fecerat eam · et operatorem
eius de longe non vidistis · Et vocavit
dominus deus exercituum in die illa ad fletum
et ad planctum · ad calvitium et ad
cingulum sacci · Et ecce gaudium et
leticia · occidere vitulos · et iugulare
arietes · comedere carnes · et bibere vi
num · Comedamus et bibamus · cras enim
moriemur · Et revelata est vox in auribus
meis domini exercituum · Si dimittetur ini
quitas hec vobis donec moriamini dicit dominus deus
exercituum · Hec dicit dominus deus exercituum ·
Vade ingredere ad eum qui habitat in ta
bernaculo · ad sobnam prepositum templi
et dices ad eum · Quid tu hic
aut quasi quis hic · Quia excidisti tibi
hic sepulchrum · excidisti in excelso me
moriam diligenter · in petra tabna
culum tibi · Ecce dominus asportari te faciet
sicut asportatur gallus gallinacius · et
quasi amictum · sic sublevabit te · Co
ronans coronabit te tribulatione · qui

pilam mittet te in terram latam et
spatiosam. Ibi morieris et ibi erit
currus glorie tue ignominia domus
domini dei tui. Et expellam te de stati
one tua et de ministerio tuo depo
nam te. Et erit. In die illa vocabo
servum meum heliachim filium hel
chie et induam illum tunica tua
et cingulo tuo confortabo eum et pote
statem tuam dabo in manu eius. Et
erit quasi pater habitantibus ierusalem et do
mui iuda. Et dabo clavem domus
david super humerum eius et aperiet
et non erit qui claudat et claudet et non
erit qui aperiat. Et figam illum pax
illum in loco fideli et erit in solium
glorie domui patris sui. Et suspendent
super eum omnem gloriam domus patris
eius vasorum diversa genera omnia vasa
parvulorum a vasis craterarum usque
ad omne vas musicorum. In die illa
dicit dominus deus exercituum auferetur
paxillus qui fixus fuerat in loco fide
li et frangetur et cadet et peribit quod pe
penderat in eo quia dominus locutus est.

Onus tyri. Ululate XXIII
naves maris quia vastata est
domus unde venire consueverant.
De terra cethim revelatum est eis. Ta
cete qui habitatis in insula negotiatores
sydonis. Transfretantes mare reple
verunt te in aquis multis. Semen nili
messis fluminis fruges eius et facta est
negotiatio gentium. Erubesce sydon
ait enim mare fortitudo maris di
cens. Non parturivi et non peperi et non
enutrivi iuvenes nec ad incrementum
perduxi virgines. Cum auditum fuerit
egypto dolebunt cum audierint
de tyro. Transite maria ululate
qui habitatis in insula. Numquid non
haec vestra est que gloriabatur a diebus pristi
nis in antiquitate sua. Ducent eam
pedes sui longe ad peregrinandum.
Quis cogitavit hoc super tyrum quon
dam coronatam cuius negotiatores
principes institores eius incliti terre.
Dominus exercituum cogitavit hoc ut detra
heret superbiam omnis glorie et ad ig
nominiam deduceret universos incli
tos terre. Transi terram tuam quasi flu
men filia maris non est cingulum ultra tibi.
Manum suam extendit super mare con
turbavit regna. Dominus mandavit
adversum chanaan ut contereret fortes
eius. Et dixit. Non adicies ultra
ut glorieris calumpniam sustinens
virgo filia sydonis. In cethim con
surgens transfreta ibi quoque non erit
requies tibi. Ecce terra chaldeorum talis
populus non fuit assur fundavit eam.
In captivitatem transduxerunt ro
bustos eius suffoderunt domos eius
posuerunt eam in ruinam. Ululate
naves maris quia devastata est for
titudo vestra. Et erit. In die illa in ob
livione eris o tyre septuaginta annis
sicut dies regis unius. Post septuaginta au
tem annos erit tyro quasi canticum mere
tricis. Sume cytharam circui ci
vitatem meretrix oblivioni tradita.
Bene cane frequenta canticum ut me
moria tui sit. Et erit post septuaginta
annos visitabit dominus tyrum et
reducet eam ad mercedes suas. Et
rursum fornicabitur cum universis re
gnis terre super faciem terre. Et erunt
negotiationes eius et mercedes eius

sificate dño. Non condentur neque re-
ponentur: quia his qui habitaverint
coram dño. erit negotiatio eius ut
manducent in saturitatem. et vesti-
antur usque ad vetustatem. XXIIII

Ecce dñs dissipabit terram et
nudabit eam. et affliget faci-
em eius. et disperget habitatores eius.
Et erit sicut populus sic sacerdos. et sic
servus sic dñs eius. sic ancilla sic
dña eius. sic emens sic is qui vendit.
sic fenerator sic ille qui mutuum
accipit. sic qui repetit sic qui debet.
Dissipatione dissipabitur terra. et di-
reptione predabitur. Dñs enim locutus est
verbum hoc. Luxit et defluxit terra. et in-
firmata est. Defluxit orbis. infirma-
ta est altitudo populi terre. et terra in-
fecta est ab habitatoribus suis. Quia
transgressi sunt leges. mutaverunt
ius. dissipaverunt fedus sempiternum.
Propter hoc maledictio devorabit terram
et peccabunt habitatores eius. Ideoque
insanient cultores eius. et relinquentur
homines pauci. Luxit vindemia. in-
firmata est vitis. ingemuerunt omnes
qui letabantur corde. Cessavit gau-
dium tympanorum. quievit sonitus
letantium. conticuit dulcedo cythare.
Cum cantico non bibent vinum. amara
erit potio bibentibus illam. Attrita
est civitas vanitatis. clausa est omnis
domus nullo introeunte. Clamor
erit super vino in plateis. Deserta
est omnis leticia. translatum est gaudi-
um terre. Relicta est in urbe solitudo.
et calamitas opprimet portas. Quia hec
erunt in medio terre. in medio populorum.
quomodo si pauce olive que remanserunt
excutiantur ex olea. et racemi cum fue-
rit finita vindemia. Hii levabunt
vocem suam. atque laudabunt. Cum glo-
rificatus fuerit dñs hinnient de mari.
Propter hoc in doctrinis glorificate dñm.
in insulis maris nomen dñi dei israel. A fini-
bus terre laudes audivimus gloriam iu-
sti. Et dixi. Secretum meum mihi. secretum meum
mihi. Ve mihi. Prevaricantes prevaricati sunt.
et prevaricatione transgressorum prevarica-
ti sunt. Formido et fovea. et laqueus super te.
qui habitator es terre. Et erit. Qui
fugerit a voce formidinis. cadet in
foveam. et qui se explicuerit de fovea
tenebitur laqueo. Quia cataracte de
excelsis aperte sunt. et concutientur funda-
menta terre. Confractione confringetur
terra. contritione conteretur terra. commotione
commovebitur terra. Agitatione agitabitur
terra sicut ebrius. et auferetur quasi taber-
naculum unius noctis. Et gravabit eam ini-
quitas sua. et corruet. et non adiciet
ut resurgat. Et erit. In die illa visi-
tabit dñs super militiam celi in excelso.
et super reges terre qui sunt super terram. Et
congregabuntur in congregatione unius
fascis in lacum. et claudentur ibi in
carcere. et post multos dies visita-
buntur. Et erubescet luna. et confunde-
tur sol. cum regnaverit dñs exercituum
in monte Syon et Ierusalem. et in conspectu senum
suorum fuerit glorificatus. XXV

Dñe deus meus es tu. et exaltabo te.
confitebor nomini tuo. quoniam feci-
sti mirabilia. cogitationes antiquas
fideles amen. Quia posuisti civitatem
in tumulum. urbem fortem in ruinam.
domum alienorum ut non sit civitas. et
in sempiternum non edificetur. Super hoc

laudabit te ppls fortis · ciuitas ge
tium robustar timebit te · q2 fcs
es fortitudo paupi · fortitudo ege
no in tribulacione sua · spes a turbine ·
obumbracl'm ab estu · Spc eni ro
bustor qsi turbo impellens pariete ·
Sicut estus in siti tumultu alieno
humiliab · 7 qsi calore sb nube tor
rente ppaginem fortiu arescē fa
ties · Et faciet dns exercituu oibz
pplis i monte h conuiuiu pinguium
conuiuium uindemie · pinguiu me
dullator · uindemie defecate · Et
pcipitabit i monte isto faciem
uinculi colligati sr os pplos · 7 te
lam qm orditus e sr uniusas na
tiones · Precipitabit morte i sem
piternu · 7 auferet dns ds lacrimam
ab omni facie · 7 obpbriu ppli sui
auferet de uniusa tra · q2 dns locut
e · Et dicent in illa die · Ecce ds nr
iste · expectauim9 eum · 7 saluab
nos · Iste dns · sustinuim9 eu · Ex
ultabim9 7 letabim in salutari
eius · q2 requiescet man9 dni i mo
te isto · 7 triturabi moab sb eo · sic
teritur palee i plaustro · Et exte
det manus suas sb eo · sic extendit
natans ad natand · 7 humiliab
glam eius cu allisione manuu
e · Et munimta sblimu muror tu
or · concident 7 humiliabunt 7 detrahet
i tram usq2 ad puluerē · XXVI
In die illa cantabi canticu istd i
tra iuda · Vrbs fortitudis nre sal
uator ponetur i ea mur · 7 antemu
rale · Aperite portas · 7 ingrediat gens
iusta custodiens ueritatē · Vetus error
abijt · Seruab pacem · pace q2 i te

speraum9 · Sperastis in dno i seculis
eternis · in dno do forti in ppetuum ·
Quia incuruabit hitantes i ex
celso · ciuitatem sblime humiliabit ·
Humiliabit ea usq2 ad tram · de
trahet eam usq2 ad puluerem · Con
culcabit eam pes · pedes pauperis ·
gressus egenor · Semita iusti re
cta e · rectus callis iusti ad ambulan
dum · In semita iudicior tuor dne
sustinuim9 te · nom tuu 7 memo
riale tuu in desiderio aie · Aia mea
desiderauit te in nocte · Sz 7 spu mo
in pcordijs meis de mane uigi
labo ad te · Cum feceris iudicia tua
in tra · iusticiam discent hitatores
orb · Misereamr impio 7 n discet fa
cere iusticiam · In terra scor iniq
gessit · 7 n uidebit glam dni · Dne
exaltetur manus tua · 7 n uideant ·
Videant 7 confundant · zelantes ppli ·
7 ignis hostes tuos deuoret · Dne
dab pacem nob · omia eni opa
nra opatus es nb · Dne ds nost
possederunt nos dni absq2 te · tan
tu in te recordemur nois tui · Mor
tui n uiuant · gygantes n resur
gant · Ppterea uisitasti 7 contriuisti
eos · 7 pdidisti omne memoria eor ·
Indulsisti genti dne · indulsisti gen
ti · Numqd glificatus es · Elongasti
omis t'minos terre · Dne i angustia
requisierunt te · i tribulone murmu
ris doctrina tua eis · Sic q concepit
cum appinquerit ad ptu · dolens
clamat in doloribz suis · sic facti
sum9 a facie tua dne · concepim9 7
qsi parturiuim9 · 7 pepim9 spm · Sa
lutes n fecim9 in tra · ido n ceciderunt

habitatores orbis. Vivent mortui tui,
interfecti mei resurgent. Expergiscimini
et laudate qui habitatis in pulvere,
quia ros lucis ros tuus, et terram gigan-
tum detrahes in ruinam. Vade populus
meus, intra in cubicula tua, claude
ostia tua super te. Abscondere modi-
cum ad momentum, donec pertranseat
indignatio. Ecce enim dominus egredietur
de loco suo, ut visitet iniquitatem
habitatoris terre contra eum. Et revelabit
terra sanguinem suum, et non operiet ultra
interfectos suos. XXVII
In die illa visitabit dominus in gladio
suo duro, et grandi et forti super le-
viathan serpentem vectem, et super
leviathan serpentem tortuosum,
et occidet cetum qui in mari est. In di-
e illa vinea meri cantabit ei. E-
go dominus qui servo eam, repente
propinabo ei. Ne forte visitetur contra eam,
nocte et die servo eam. Indigna-
tio non est mihi. Quis dabit me spinam
et veprem in prelio? Gradiar super
eam, succendam eam pariter. An po-
tius tenebo fortitudinem meam? Fa-
ciet pacem mihi, pacem faciat mihi.
Qui egrediuntur impetu ad iacob,
florebit et germinabit israel, et im-
plebunt faciem orbis semine. Numquid
iuxta plagam percutientis se percus-
sit eum, aut sicut occidit interfectos
eius sic occisus est? In mensura contra men-
suram, cum abiecta fuerit, iudicabit
eam. Meditata est in spiritu suo duro
per diem estus. Idcirco super hoc dimit-
tetur iniquitas domui iacob, et iste
omnis fructus ut auferatur peccatum
eius, cum posuerit omnes lapides

altaris sicut lapides cineris allisos.
Non stabunt luci et delubra. Civitas
enim munita desolata erit, speciosa
relinquetur et dimittetur quasi desertum.
Ibi pascetur vitulus, et ibi accubabit
et consumet summitates eius. In sicci-
tate messis illius conterentur mulie-
res venientes et docentes eam. Non est
enim populus sapiens, propterea non miserebitur
eius qui fecit eum, et qui formavit
eum non parcet ei. Et erit. In die illa perc-
utiet dominus ab alveo fluminis usque
ad torrentem egypti, et vos congrega-
bimini unus et unus filii israel. Et erit,
In die illa clangetur in tuba magna,
et venient qui perditi fuerant de terra
assyriorum, et qui eiecti erant de terra
egypti, et adorabunt dominum in monte
sancto in ierusalem. XXVIII
Ve corone superbie ebriis effra-
im, et flori decidenti glorie exul-
tationis eius, qui erant in vertice
vallis pinguissime errantes a vi-
no. Ecce validus et fortis dominus, sicut
impetus grandinis, turbo confringens,
sicut impetus aquarum multarum inun-
dantium, et emissarum super terram spa-
tiosam. Pedibus conculcabitur corona
superbie ebriorum effraim. Et erit flos
decidens glorie exultationis eius, que est
super verticem vallis pinguium, quasi tem-
poraneum ante maturitatem autumni,
quod cum aspexerit videns, statim ut
manu tenuerit devorabit illud. In
illa die erit dominus exercituum corona glorie,
et sertum exultationis residuo
populi sui, et spiritus iudicii sedenti super iudi-
tium, et fortitudo revertentibus de bello
ad portam. Verum hii quoque pre vino

nescierunt. et prae ebrietate erraverunt. Sa-
cerdos et propheta nescierunt prae ebrietate
absorpti sunt a vino. erraverunt in ebrietate.
Nescierunt videntem. ignoraverunt
iudicium. Omnes enim mensae repletae sunt
vomitu sordiumque. ita ut non esset
ultra locus. Quem docebit scientiam. et
quem intelligere faciet auditum. Ab-
lactatos a lacte. avulsos ab uberibus.
quia manda remanda. manda re-
manda. expecta reexpecta. expecta
reexpecta. modicum ibi. modicum ibi.
In loquela enim labii. et lingua altera
loquetur ad populum istum. cui dixit.
Haec requies mea. reficite lassum.
et hoc est meum refrigerium. Et noluerunt
audire. Et erit eis verbum domini man-
da remanda. manda remanda.
expecta reexpecta. expecta reexpecta.
modicum ibi. modicum ibi. ut va-
dant et cadant retrorsum. et conterantur
et illaqueentur et capiantur. Propter hoc
audite verbum domini viri illusores qui
dominamini super populum meum qui est in Ierusalem.
Dixistis enim. Percussimus foedus cum
morte. et cum inferno fecimus pactum.
Flagellum inundans cum transierit
non veniet super nos. quia posuimus men-
dacium spem nostram. et mendacio pro-
tecti sumus. Idcirco haec dicit dominus deus. Ec-
ce ego mittam in fundamentis Sion
lapidem. lapidem probatum. angularem
pretiosum. in fundamento fundatum.
Qui crediderit non festinet. Et ponam
iudicium in pondere. et iustitiam in men-
sura. Et subvertet grando spem men-
dacii. et protectionem aquae inundabunt.
Et delebitur foedus vestrum cum morte. et
pactum vestrum cum inferno non stabit.

Flagellum inundans cum transierit. e-
ritis ei in conculcationem. Quandocumque
pertransierit tollet vos. quia mane
diluculo pertransibit in die et nocte.
et tantum sola vexatio intellectum dabit
auditui. Coangustatum est enim
stratum. ita ut alter decidat. et pal-
lium breve utrumque operire non potest.
Sicut enim in monte divisionum stabit
dominus. sicut in valle quae est in gabaon ira-
scetur ut faciat opus suum. alienum
est opus eius. ut operetur opus suum.
peregrinum est opus ab eo. Et nunc
nolite illudere. ne forte constringan-
tur vincula vestra. Consummationem
enim et abbreviationem audivi a domino
deo exercituum super universam terram. Au-
ribus percipite et audite vocem meam.
attendite et audite eloquium meum.
Numquid tota die arabit arans ut
serat. proscindet et sariet humum
suam. Nonne cum adaequaverit faciem
eius seret git. et cyminum sparget.
et ponet triticum per ordinem. et hordeum
et milium. et viciam in finibus suis.
Et erudiet illum deus suus. in iudi-
cio docebit illum. Non enim in serris
triturabitur git. nec rota plaustri
super cyminum circuibit. Sed in virga
excutietur git. et cyminum in baculo.
Panis autem comminuetur. Verum non in perpe-
tuum triturans triturabit illum. neque
vexabit eum rota plaustri. neque
ungulis suis comminuet eum. Et hoc a
domino deo exercituum exivit ut mira-
bile faceret consilium. et magnificaret

Ve hariel. XXIX. iustitiam.
hariel civitas quam expugnavit
david. Additus est annus ad an-

hic est [illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

num: sollempnitates evolute sunt. Et
circumvallabo Ariel, et erit tristis
et merens. Et erit mihi quasi Ariel. Et circum-
dabo quasi speram in circuitu tuo, et ia-
ciam contra te aggerem, et munimenta po-
nam in obsidionem tuam. Humili-
abis. De terra loqueris, et de humo au-
dietur eloquium tuum. Et erit quasi phi-
tonis de terra vox tua, et de humo
eloquium tuum mussitabit. Et erit sic-
ut pulvis tenuis multitudo ventila-
ntium te, et sicut favilla pertransiens mul-
titudo eorum qui contra te prevaluerunt.
eritque repente confestim a domino exer-
cituum visitabitur in tonitruo et commo-
tione terre, et voce magna turbinis
et tempestatis et flamma ignis devo-
rantis. Et erit sicut somnium visi-
onis nocturne multitudo omnium gentium
que dimicaverunt contra Ariel, et omnes qui
militaverunt et obsederunt et prevaluerunt
adversus eam. Et sicut somniat esu-
riens et comedit, cum autem fuerit expe-
rgefactus, vacua est anima eius; et sicut
somniat sitiens et bibit, et postquam
fuerit expergefactus, lassus adhuc sitit,
et anima eius vacua est: sic erit multitudo
omnium gentium que dimicaverunt contra montem
Syon. Obstupescite et admiramini,
fluctuate et vacillate. Inebriamini
et non a vino, movemini et non ab ebrieta-
te. Quoniam miscuit vobis dominus spiritum sopo-
ris. Claudet oculos vestros, prophetas et
principes vestros, qui vident visiones
operiet. Et erit vobis visio omnium sicut verba
libri signati, quem cum dederint scien-
ti litteras dicent: Lege istum. Et respondebit:
Non possum, signatus est enim. Et dabitur liber
nescienti litteras, diceturque ei: Lege. Et

respondebit: Nescio litteras. Et dixit dominus: Eo
quod appropinquat populus iste ore suo, et labiis
suis glorificat me, cor autem eius longe
est a me, et timuerunt me mandato
hominum et doctrinis: ideo ecce ego addam
ut admirationem faciam populo huic
miraculo grandi et stupendo. Peribit
enim sapientia a sapientibus eius, et intellectus
prudentium eius abscondetur. Ve qui
profundi estis corde, ut a domino abscon-
datis consilium, quorum sunt in tenebris
opera, et dicunt: Quis videt nos, et quis
novit nos? Perversa est hec vestra cogita-
tio. Quasi si lutum contra figulum cogitet,
et dicat opus factori suo: Non fecisti me.
et figmentum dicat fictori suo: Non intel-
ligis. Nonne adhuc in modico et bre-
vi convertetur Lybanus in chermel, et chermel in sal-
tum reputabitur? Et audient in die il-
la surdi verba libri, et de tenebris et ca-
ligine oculi cecorum videbunt. Et addent
mites in domino leticiam, et pauperes
homines in sancto Israel exultabunt,
quoniam defecit qui prevalebat, consumma-
tus est illusor, et succisi sunt omnes
qui vigilabant super iniquitatem, qui pec-
care faciebant homines in verbo, et
arguentem in porta supplantabant,
et declinaverunt frustra a iusto. Propter hoc
hec dicit dominus ad domum Iacob qui rede-
mit Abraham: Non modo confundetur
Iacob, nec modo vultus eius erubescet,
sed cum viderit filios suos, opera ma-
nuum mearum in medio sui, sanctificantes
nomen meum, et sanctificabunt sanctum Iacob,
et deum Israel predicabunt, et scient er-
rantes spiritu intellectum, et mussitatores
discent legem. CAP. XXX.
Ve filii desertores, dicit dominus, ut

faceretis consilium et non ex me, et ordiremini telam et non per spiritum meum, ut adderetis peccatum super peccatum, qui ambulatis ut descendatis in Egyptum, et os meum non interrogastis, sperantes auxilium in fortitudine Pharaonis, et habentes fiduciam in umbra Egypti. Et erit vobis fortitudo Pharaonis in confusionem, et fiducia umbre Egypti in ignominiam. Erant enim in Taphnis principes tui, et nuntii tui usque ad Hanes pervenerunt. Omnes confusi sunt super populo, qui eis prodesse non potuit. Non fuerunt in auxilium et in aliquam utilitatem, sed in confusionem et in obprobrium. Onus iumentorum austri. In terra tribulationis et angustie leena et leo ex eis, vipera et regulus volans, portantes super humeros iumentorum divitias suas, et super gibbum camelorum thesauros suos ad populum qui eis prodesse non poterit. Egyptus enim frustra et vane auxiliabitur. Ideo clamavi super hoc: Superbia tantum est, quiesce. Nunc ergo ingressus scribe eis super buxum, et in libro diligenter exara illud, et erit in die novissimo in testimonium usque in eternum. Populus

provocans

enim ad iracundiam est, et filii mendaces, filii nolentes audire legem dei, qui dicunt videntibus: nolite videre, et aspicientibus: nolite aspicere nobis ea que recta sunt. Loquimini nobis placentia, videte nobis errores. Auferte a me viam, declinate a me semitam, cesset a facie nostra sanctus Israel. Propterea hec dicit dominus sanctus Israel: Pro eo quod reprobastis verbum hoc, et sperastis in calumpnia et tumultu, et innixi estis super eo, propterea erit vobis iniquitas hec sicut interruptio cadens et requisita in muro excelso, quoniam subito

dum non sperat veniet contritio eius, et comminuetur sicut conteritur lagena figuli contritione pervalida, et non invenietur de fragmentis eius testa in qua portetur igniculus de incendio, aut hauriatur parum aque de fovea. Quia hec dicit dominus deus sanctus Israel: Si revertamini et quiescatis, salvi eritis. In silentio et in spe erit fortitudo vestra. Et noluistis et dixistis: Nequaquam, sed ad equos fugiemus. Ideo fugietis. Et super veloces ascendemus. Ideo velociores erunt qui persequentur vos. Mille homines a facie terroris unius, et a facie terroris quinque fugietis, donec relinquamini quasi malus navis in vertice montis, et quasi signum super collem. Propterea expectat dominus ut misereatur vestri, et ideo exaltabitur parcens vobis, quia deus iudicii dominus. Beati omnes qui expectant eum. Populus enim Syon habitabit in Ierusalem; plorans nequaquam plorabis; miserans miserebitur tui. Ad vocem clamoris tui statim ut audierit respondebit tibi. Et dabit tibi dominus panem artum et aquam brevem, et non faciet avolare a te ultra doctorem tuum, et erunt oculi tui videntes preceptorem tuum, et aures tue audient verbum post tergum monentis: Hec via, ambulate in ea, neque ad dexteram neque ad sinistram declinetis. Et contaminabis laminas sculptilium argenti tui et vestimentum conflatilis auri tui, et disperges ea sicut immunditiam menstruate. Egredere, dices ei. Et dabit pluviam semini tuo ubicumque seminaveris in terra, et panis frugum terre uberrimus et pinguis. erit

Pascetur in possessione tua in die illa agnus spatiose, et tauri tui et pulli

asinorum qui operantur terram commixtum
migma comedent. sicut in area uen-
tilatum est. Et erunt super omnem montem
excelsum. et super omnem collem eleua-
tum riui currentium aquarum in die
interfectionis multorum cum ceciderint
turres. Et erit lux lune sicut lux solis
et lux solis erit septempliciter sicut lux
septem dierum in die qua alligauerit dominus
uulnus populi sui. et percussuram plage
eius sanauerit. Ecce nomen domini uenit
de longinquo. ardens furor eius et grauis
ad portandum. Labia eius repleta
sunt indignatione. et lingua eius quasi
ignis deuorans. Spiritus eius uelut
torrens inundans usque ad medium
colli. ad perdendas gentes in nichilum
et frenum erroris quod erat in maxillis
populorum. Canticum erit uobis sicut uox
sanctificate sollempnitatis. et leticia
cordis. sicut qui pergit cum tybia. ut
intret in montem domini ad fortem israel.
Et auditam faciet dominus gloriam uocis
sue. et terrorem brachii sui ostendet
in comminatione furoris. et flamma ignis
deuorantis. Allidet in turbine. et in
lapide grandinis. A uoce enim domini pa-
uebit assur uirga percussus. et erit
transitus uirge fundatus quam requiescere
faciet dominus super eum. In tympanis et cy-
tharis et in bellis precipuis expugna-
bit eos. Preparata est enim ab heri tho-
feth a rege preparata. profunda et dilata-
ta. Nutrimenta eius ignis et ligna mul-
ta. flatus domini sicut torrens sulfu-
ris succendens eam.

XXXI

Ve qui descendunt in egyptum ad
auxilium in equis sperantes. et
habentes fiduciam super quadrigis quia mul-
te sunt. et super equitibus. quia preualidi ni-
mis. et non sunt confisi super sanctum israel. et
dominum non requisierunt. Ipse autem sapiens
adduxit malum. et uerba sua non ab-
stulit. et consurget contra domum pessimorum
et contra auxilium operantium iniquitatem.
Egyptus homo et non deus. et equi eorum caro
et non spiritus. Et dominus inclinabit manum su-
am. et corruet auxiliator. et cadet
cui prestatur auxilium. simulque omnes
consumentur. Quia hec dicit dominus ad me. Quo-
modo si rugiat leo et catulus leonis
super predam suam. cum occurrerit ei mul-
titudo pastorum a uoce eorum non formi-
dabit. et a multitudine eorum non pa-
uebit. sic descendet dominus exercituum ut
prelietur super montem syon. et super collem
eius. Sicut aues uolantes. sic proteget
dominus exercituum ierusalem. protegens et libe-
rans. transiens et saluans. Conuertimini
sicut in profundum recesseratis filii israel.
In die illa abiciet uir ydola argenti
sui. et ydola auri sui que fecerunt uobis
manus uestre in peccatum. Et cadet assur
in gladio non uiri. et gladius non hominis
uorabit eum. et fugiet non a facie
gladii. et iuuenes eius uectigales
erunt. et fortitudo eius a terrore transibit
et pauebunt fugientes principes eius.
Dixit dominus. cuius ignis est in syon. et caminus eius in
ierusalem.

XXXII

Ecce iusticia xxxij
regnabit rex. et principes in iu-
dicio preerunt. Et erit uir sicut qui abscon-
ditur a uento. et celat se a tempesta-
te. sicut riui aquarum in siti. et umbra
petre prominentis in terra deserta. Non
caligabunt oculi uidentium. et aures
audientium diligenter auscultabunt. et
cor stultorum intelliget scientiam. et lin-

balborum velociter loquetur et plane. Non
vocabitur ultra is qui insipiens est prin
ceps neque fraudulentus appellabitur
maior. Stultus enim fatua loquetur
et cor eius faciet iniquitatem ut per
ficiat simulationem et loquatur ad
dominum fraudulenter et vacuam faciat
animam esurientis et potum sitienti
auferat. Fraudulenti vasa pessima
sunt. Ipse enim cogitationes concinnavit
ad perdendos mites in sermone mendacii
cum loqueretur pauper iudicium. Prin
ceps vero ea que digna sunt principe co
gitabit et ipse super duces stabit. Mu
lieres opulente surgite et audite
vocem meam filie confidentes percipite
auribus eloquium meum. Post dies et
annum et vos conturbabimini confidentes.
Consummata est enim vindemia collectio
ultra non veniet. Obstupescite opu
lente conturbamini confidentes exu
ite vos et confundimini. Accingite lum
bos vestros super ubera plangite super re
gione desiderabili super vinea fer
tili. Super humum populi mei spine et
vepres ascendent quanto magis super omnes
domos gaudii civitatis exultantis.
Domus enim dimissa est multitudo ur
bis relicta est tenebre et palpatio facte
sunt super speluncas usque in eternum. Gaudi
um onagrorum pascua gregum donec
effundatur super nos spiritus de excelso.
Et erit desertum in chermel et chermel
in saltum reputabitur et habitabit in soli
tudine iudicium et iustitia in chermel
sedebit. Et erit opus iustitie pax et
cultus iustitie silentium et securitas usque
in sempiternum et sedebit populus meus in pul
chritudine pacis et in tabernaculis fi
ducie et in requie opulenta. Grando
autem in descensione saltus et humili
humiliabitur civitas. Beati qui seminatis
super omnes aquas immittentes pedem
bovis et asini.

XXXIII

Ve qui predaris nonne et ipse preda
beris et qui spernis nonne et ipse sperne
ris. Cum consummaveris depredationem
depredaberis cum fatigatus desieris
contemnere contempneris. Domine miserere
nostri te enim expectavimus esto brachi
um nostrum in mane et salus nostra in
tempore tribulationis. A voce angeli fu
gerunt populi et ab exaltatione tua
disperse sunt gentes. Et congregabuntur
spolia vestra sicut colligitur bru
chus velut cum fosse plene fue
rint de eo. Magnificatus est dominus quoniam
habitavit in excelso implevit Syon
iudicio et iustitia et erit fides in temporibus
tuis. Divitie salutis sapientia et scientia
timor domini ipse est thesaurus eius. Ecce
videntes clamabunt foris angeli
pacis amare flebunt. Dissipate sunt
vie cessavit transiens per semitam ir
ritum factum est pactum proiecit civitates
non reputavit homines. Luxit et ela
guit terra confusus est Libanus et obsor
duit. Et factus est Saron sicut desertum et
concussa est Basan et Carmelus. Nunc
consurgam dicit dominus nunc exaltabor nunc
sublevabor. Concipietis ardorem
parietis stipulam. Spiritus vester ut ignis
vorabit vos. Et erunt populi quasi de
incendio cinis spine congregate igni
comburentur. Audite qui longe estis
que fecerim et cognoscite vicini forti
tudinem meam. Conterriti sunt in Syon peccatores
possedit tremor ypocritas. Quis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

potest habitare de vobis cum igne de-
vorante? Quis habitabit ex vobis cum
ardoribus sempiternis? Qui ambulat
in iustitiis et loquitur veritates, qui pro-
icit avaritiam ex calumpnia, et
excutit manus suas ab omni munere,
qui obturat aures suas ne au-
diat sanguinem et claudit oculos
suos ne videat malum. Iste in excel-
sis habitabit; munimenta saxorum sub-
limitas eius; panis ei datus est, aque
eius fideles sunt. Regem in decore
suo videbunt oculi eius, cernent ter-
ram de longe. Cor tuum meditabitur
timorem. Ubi est litteratus? Ubi legis
verba ponderans? Ubi doctor parvulo-
rum? Populum impudentem non vide-
bis, populum alti sermonis, ita ut non
possis intelligere disertitudinem lingue
eius, in quo nulla est sapientia. Respice
Syon civitatem sollempnitatis nostre;
oculi tui videbunt Ierusalem habitatio-
nem opulentam, tabernaculum quod ne-
quaquam transferri poterit, nec auferentur
clavi eius in sempiternum, et omnes funi-
culi eius non rumpentur, quia solummodo ibi
magnificus Dominus noster. Locus fluviorum rivi
latissimi et patentes; non transibit
per eum navis remigum, neque trieris
magna transgredietur eum. Dominus
enim iudex noster, Dominus legifer noster, Dominus
rex noster, ipse salvabit nos. Laxati
sunt funiculi tui, sed non prevalebunt.
Sic erit malus tuus, ut dilata-
re signum non queas. Tunc dividen-
tur spolia predarum multarum; claudi
diripient rapinam. Nec dicet vicinus:
Elangui. Populus qui habitat in
ea, auferetur ab eo iniquitas. XXXIIII

Accedite gentes et audite, et po-
puli attendite. Audiat terra et ple-
nitudo eius, orbis et omne germen eius,
quia indignatio Domini super omnes gentes,
et furor super universam militiam eorum.
Interfecit eos et dedit eos in occisionem.
Interfecti eorum proicientur, et de cadaveribus
eorum ascendet fetor. Tabescent montes
a sanguine eorum, et tabescet omnis
militia celorum, et complicabuntur sicut
liber celi, et omnis militia eorum defluet
sicut defluit folium de vinea et de ficu.
Quoniam inebriatus est in celo gladius meus.
Ecce super Ydumeam descendet, et su-
per populum interfectionis mee ad iudicium.
Gladius Domini repletus est sanguine, in-
crassatus est adipe, de sanguine agnorum
et hyrcorum, de sanguine medullatorum
arietum. Victima enim Domini in Bosra,
et interfectio magna in terra Edom. Et de-
scendent unicornes cum eis, et tauri cum
potentibus. Inebriabitur terra eorum san-
guine, et humus eorum adipe pingui-
um. Quia dies ultionis Domini, annus re-
tributionis iudicii Syon. Et converten-
tur torrentes eius in picem, et humus
eius in sulphur. Et erit terra eius in pi-
cem ardentem nocte ac die; non extin-
guetur in sempiternum; ascendet fumus
eius a generatione in generationem; de-
solabitur in secula seculorum. Non erit tran-
siens per eam. Et possidebunt illam
onocrotalus et ericius, ibis et cor-
vus habitabunt in ea. Et extendetur
super eam mensura ut redigatur ad nichi-
lum, et perpendiculum in desolationem.
Nobiles eius non erunt ibi; regem
potius invocabunt, et omnes principes
eius erunt in nichilum. Et orientur in domibus

eius spine · et urtice · et paliurus in mu
nitionibus eius · et erit cubile dracon
et pascua strutionum · et occurrent de
monia onocentauris · et pilosus cla
mabit alter ad alterum · Ibi cubauit
lamia et inuenit sibi requiem · Ibi
habuit foueam ericius · et enutriuit ca
tulos · et circumfodit et fouit in umbra eius ·
Illuc congregati sunt milui · alter ad al
terum · Requirite diligenter in libro
domini et legite · unum ex eis non defuit · Alter
alterum non quesiuit · quia quod ex ore meo
procedit · ille mandauit · et spiritus eius ipse
congregauit ea · et ipse misit eis sortem
et manus eius diuisit eam illis in me
suram · Usque in eternum possidebunt
eam in generationem et generationem
habitabunt in ea · XXXV

Letabitur deserta et inuia et exulta
bit solitudo · et florebit quasi lili
um · Germinans germinabit · et
exultabit letabunda et laudans ·
Gloria libani data est ei · decor carmeli
et saron · Ipsi uidebunt gloriam domini
et decorem dei nostri · Confortate manus
dissolutas · et genua debilia robo
rate · Dicite · Pusillanimis confor
tamini · et nolite timere · Ecce deus uestri
ultionem adducet retributionis · deus
ipse ueniet et saluabit uos · Tunc
aperientur oculi cecorum · et aures surdorum
patebunt · Tunc saliet sicut ceruus
claudus · et aperta erit lingua mutorum
quia scisse sunt in deserto aque · et torrentes
in solitudine · et que erat arida in stagnum
et sitiens in fontes aquarum · In cubilibus
in quibus prius dracones habitabant ·
orietur uiror calami et iunci · et erit
ibi semita et uia · et uia sancta uocabitur ·
Non transibit per eam pollutus · Et hec
erit uobis directa uia · ita ut stulti
non errent per eam · Non erit ibi leo · et
mala bestia non ascendet per eam · nec
inuenietur ibi · Et ambulabunt qui
liberati fuerint · et redempti a domino · con
uertentur · et uenient in syon cum laude · et
letitia sempiterna super caput eorum · Gau
dium et letitiam obtinebunt · et fugiet
dolor et gemitus · XXXVI

Et factum est in quartodecimo anno
regis ezechie · ascendit se
nacherib rex assyriorum super omnes
ciuitates iuda · munitas et cepit
eas · Et misit rex assyriorum rapsa
cen de lachis in ierusalem · ad regem
ezechiam in manu graui · et stetit
in aqueductu piscine superioris in uia
agri fullonis · Et egressus est ad
eum eliachim filius elchie qui
erat super domum · et sobnas scriba ·
et ioahe filius asaph a commentariis ·
Et dixit ad eos rapsaces · Dicite
ezechie · Hec dicit rex magnus rex
assyriorum · Que est ista fiducia qua
confidis aut quo consilio uel fortitu
dine rebellare disponis · Super
quem habes fiduciam · quia recessisti
a me · Ecce confidis super baculum
arundineum confractum istum super
egyptum · cui si innixus fuerit homo intra
bit in manum eius · et perforabit eam ·
Sic pharao rex egypti · omnibus qui
confidunt in eo · Quod si responderis mi
hi · in domino deo nostro confidimus · nonne
ipse est cuius abstulit ezechias excel
sa et altaria · et dixit iude et ierusalem ·
coram altari isto adorabitis ·
Et nunc trade te domino meo regi assy

rum. et dabo tibi duo milia equorum nec
poteris ex te praebere ascensores eorum. Et
quomodo sustinebis faciem iudicis u-
nius loci ex servis domini mei minoribus?
Quod si confidis in egipto in quadrigis
et in equitibus. et nunc numquid sine
domino ascendi ad terram istam ut di-
sperderem eam? Dominus dixit ad me. Ascen-
de super terram istam. et disperde eam. Et
dixit eliachim et sobna et ioae ad
rapsacen. Loquere ad servos tuos syra lin-
gua. intelligimus enim. Ne loquaris ad
nos iudaice in auribus populi. qui est
super murum. Et dixit ad eos rapsaces.
Numquid ad dominum tuum et ad te misit
me dominus meus ut loquerer omnia verba
ista. et non potius ad viros qui sedent
in muro. ut comedant stercora sua
et bibant urinam pedum suorum vo-
biscum? Et stetit rapsaces et clama-
vit voce magna iudaice et dixit. Au-
dite verba regis magni. regis assyri-
orum. Haec dicit rex. Non seducat vos
ezechias. quia non poterit eruere vos. et non
vobis tribuat fiduciam ezechias super
domino dicens. Eruens liberabit nos
dominus. non dabitur civitas ista in manu
regis assyriorum. Nolite audire eze-
chiam. Haec dicit rex assyriorum. Faci-
te mecum benedictionem. et egredimini ad
me. et comedite unusquisque vineam
suam et unusquisque ficum suam. et bibite
unusquisque aquam cisternae suae. donec
veniam et tollam vos ad terram quae est
ut terra vestra. terram frumenti et vini. terram
panum et vinearum. nec conturbet vos
ezechias dicens. dominus liberabit nos.
Numquid liberaverunt dii gentium unus-
quisque terram suam de manu regis assyriorum?

Ubi est deus emath et arfath? Ubi est deus
sefarvaim? Numquid liberaverunt sama-
riam de manu mea? Quis est ex omnibus
diis terrarum istarum qui eruerit terram
suam de manu mea. ut eruat dominus ie-
rusalem de manu mea? Et siluerunt. et non re-
sponderunt ei verbum. Mandaverat enim
eis rex dicens. Ne respondeatis ei. Et in-
gressus est eliachim filius helchiae qui erat
super domum. et sobnas scriba. et ioae fili-
us asaph a commentariis ad ezechiam scissis
vestibus. et nuntiaverunt ei verba rapsa-
cis. XXXVII
Et factum est cum au-
disset rex ezechias. scidit vesti-
menta sua. et obvolutus est sacco et
sedit in cinere. et intravit in domum domini.
et misit eliachim qui erat super domum
et sobnam scribam. et seniores de sacer-
dotibus opertos saccis ad ysaiam filium
amos prophetam. et dixerunt ad eum. Haec dicit
ezechias. Dies tribulationis et correpti-
onis et blasphemiae dies haec. quia vene-
runt filii usque ad partum. et virtus non est
pariendi. Si quomodo audiat dominus deus tuus
verba rapsacis quem misit rex assyriorum
dominus suus ad blasphemandum deum
viventem. et exprobrandum sermonibus
quos audivit dominus deus tuus. Leva ergo oratio-
nem pro reliquiis quae repertae sunt. Et
venerunt servi regis ezechiae ad ysai-
am. Et dixit ad eos ysaias. Haec dice-
tis domino vestro. Haec dicit dominus. Ne ti-
meas a facie verborum quae audisti. quibus
blasphemaverunt pueri regis assyriorum
me. Ecce ego dabo ei spiritum. et audiet
nuntium. et revertetur ad terram suam. et
corruere eum faciam gladio in terra
sua. Reversus est autem rapsaces. et invenit
regem assyriorum proeliantem adversus lob-

nam· audierat eni̅ q͛ p̄fectus e͛et
de lachis· Et audiuit de tharacha
rege ethiopie dicentes· Egressus e͛
ut pugnet c̄t̄ te· Qd᷒ cu̅ audiss; mis
nuntios ad ezechiam dice̅s· Hec di
cetis ezechie regi iude loq̄ntes· No̅
te decipiat d̄s tuus· in quo tu ꝯfidi
dicens· Non dabit̄ ierl̄m i̅ manu reg̅
assyrioꝝ· Ecce tu audisti o̅ia q̄ fecerit
reges assyrioꝝ omnib; t̄ris q̄s s
subuerterunt ⁊ tu poteris liberari· Nu̅q͛d
eruerunt eos dii gentiu̅ quos s
subuerterunt patres mei· gozan ⁊ aram
et reseph· ⁊ filios eden· qui erant in
talasar· Ubi e͛ rex emath· ⁊ rex ar
fath· ⁊ rex urb sefaruaim· ana ⁊
aua· Et tulit ezechias libros de
manu nuntioꝝ· ⁊ legit eos· ⁊ asce
dit i̅ domu̅ dn̄i· ⁊ expandit eos eze
chias coram dn̄o· Et orauit eze
chias ad dn̄m dicens· Dn̄e exercitu
um d̄s isr̄l qui sedes sup cherubyn·
tu es d̄s solus om̄ regnoꝝ terre·
tu fecisti celum ⁊ t̄ram· Inclina d̄ne
aurem tuam ⁊ audi· ap̄i oculos tu
os ⁊ uide· ⁊ audi omia uerba sen
nacherib· q̄ misit ad blasphema̅
du̅ d̄m uiuente̅· Vere eni̅ dn̄e de
tas fecerunt reges assyrioꝝ terras
⁊ regiones eaꝝ· ⁊ dederunt d̄os eaꝝ
igni· Non eni̅ erant dii s; op̄a ma
nuu̅ ho̅i̅m· ligni ⁊ lapis· ⁊ cm
minuerunt eos· Et nu̅c dn̄e d̄s n̄r sal
ua nos de manu eius· ⁊ cognoscat
omnia regna t̄re· q͛ tu es d̄ns so
lus. Et misit ysaias fili amos ad
ezechiam dicens· Hec dicit d̄ns d̄s
isr̄l· P quib; rogasti me de senna
cherib rege assyrioꝝ· h͛ e̅ u͛bu̅ q̄d

locutus e̅ d̄s sup eum· Despexit te
⁊ subsannauit te uirgo filia syon·
post te caput mouit filia ierl̄m·
Cui exp̄brasti ⁊ que̅ blasphema
sti· sup quem exaltasti uoce̅ ⁊ ele
uasti altitudine̅ oculoꝝ tuoꝝ· Ad
s͛c̄m isr̄l· In manu seruoꝝ tuoꝝ ex
p̄brasti domino· ⁊ dixisti· In mul
titudine quadrig͛ meaꝝ ego a
scendam altitudine̅ mo̅tiu̅· iuga
libani· ⁊ succidam excelsa cedroꝝ
eius· ⁊ electas abietes illius· et i
troibo altitudine̅ summitatis eius·
saltum carmeli eius· Ego fodi ⁊
bibi aq̄m· ⁊ exsiccaui uestigio
pedis mei· om̄s riuos aggeru̅·
Numq̄d n̄ audisti q̄ olim fecerim
ei· Ex dieb; antiquis ego plasma
ui illud· ⁊ nunc adduxi· ⁊ facta e̅
i̅ eradicatione̅ colliu̅ ꝯpugnan
tiu̅ ⁊ ciuitatum munitaꝝ· Habita
tores eaꝝ breuiata manu ꝯtre
muerunt· ⁊ ꝯfusi s̄· Facti s̄ sic fenu̅
agri· ⁊ g͛me̅ pascue· ⁊ h͛ba tecto
rum q̄ exaruit· an̄ q̄m mature
sceret· Habitationem tua̅ ⁊ egressu̅
tuu̅· ⁊ introitum tuu̅ ego cognoui·
⁊ insaniam tua̅ c̄t̄ me· Cu̅ fureres
aduersum me· sup̄bia tua ascendit
i̅ aures meas· Ponam ergo circulu̅
i̅ narib; tuis· ⁊ frenu̅ in labiis
tuis· ⁊ reducam te i̅ uia p̄ q̄ ue
nisti· Tibi au̅ hoc erit signu̅· Co
mede h̄ anno q̄ sponte nascunt̄·
⁊ i̅ anno sc̄d̄o pomis uesce̅· In anno
au̅ t͛tio seminate ⁊ metite· ⁊ plan
tate uineas· ⁊ comedite fructu̅
eaꝝ· ⁊ mittet id q̄d saluatu̅ fuit
de domo iuda· ⁊ q̄d reliquu̅ e̅ radi

cem deorsum · et faciet fructum sursum.
quia de ierusalem exibunt reliquie · et sal
uatio de monte syon. Zelus domini
exercituum faciet istud. Propterea hec
dicit dominus de rege assyriorum. Non intra
bit ciuitatem hanc · et non iaciet ibi sa
gittam · et non occupabit eam clipeus ·
et non mittet in circuitu eius aggerem. In
uia qua uenit per eam reuertetur · et ciui
tatem hanc non ingredietur dicit dominus ·
et protegam ciuitatem istam ut saluem
eam propter me et propter dauid seruum
meum. Egressus est autem angelus
domini · et percussit in castris assyri
orum c. octoginta · v. milia. Et
surrexerunt mane · et ecce omnes cada
uera mortuorum. Et egressus est et abiit.
Et reuersus est sennacherib rex assy
riorum · et habitauit in niniue. Et factum est
cum adoraret in templo nesrach
deum suum adram-elech et sarasar
filii eius percusserunt eum gladio ·
fugeruntque in terram ararath · et re
gnauit asaradon filius eius pro eo.

XXXVIII

In diebus illis egrotauit
ezechias usque ad mortem · et introiuit
ad eum ysaias filius amos propheta.
et dixit ei. Hec dicit dominus. Dispone do
mui tue · quia morieris tu et non uiues.
Et conuertit ezechias faciem suam ad
parietem · et orauit ad dominum et dixit.
Obsecro domine · memento queso quomodo
ambulauerim coram te in ueritate · et
in corde perfecto · et quod bonum est in oculis tuis
fecerim. Et fleuit ezechias fletu ma
gno. Et factum est uerbum domini ad ysaiam
dicens. Vade et dic ezechie. Hec dicit
dominus deus dauid patris tui. Audiui ora
tionem tuam · et uidi lacrimam tuam.
Ecce ego adiciam super dies tuos · xv.
annos · et de manu regis assyriorum
eruam te et ciuitatem istam · et protegam
eam. Hoc autem tibi erit signum a domino · quia
faciet dominus uerbum hoc quod locutus est.
ecce ego reuerti faciam umbram line
arum per quas descenderat in horologio
achaz in sole retrorsum x. lineis. Et
reuersus est sol x. lineis per gradus quos
descenderat. Scriptura ezechie regis
iuda · cum egrotasset · et conualuisset de in
firmitate sua. Ego dixi. In dimi
dio dierum meorum uadam ad portas
inferi. Quesiui residuum annorum me
orum. Dixi. Non uidebo dominum in terra
uiuentium. non aspiciam hominem ultra
et habitatorem quietis. generatio mea
ablata est et conuoluta est a me · quasi taberna
culum pastorum. Precisa est uelut a texen
te uita mea · dum adhuc ordirer
succidit me · de mane usque ad ue
speram finies me. Sperabam usque ad
mane quasi leo sic contriuit omnia ossa mea.
De mane usque ad uesperam finies me
sicut pullus hyrundinis sic clama
bo · meditabor ut columba. Attenu
ati sunt oculi mei suspicientes in excel
sum. Domine uim patior responde pro me.
quid dicam aut quid respondebit michi cum
ipse fecerit. Recogitabo omnes annos me
os in amaritudine anime mee. Domine sic
uiuitur et in talibus uita spiritus mei · cor
ripies me et uiuificabis me. Ecce in
pace amaritudo mea amarissima.
Tu autem eruisti animam meam ut non peri
ret · proiecisti post tergum tuum omnia peccata
mea · quia non infernus confitebitur tibi · neque
mors laudabit te · non expectabunt
qui descendunt in lacum ueritatem tuam.

Viuens. uiuens ipse confitebitur tibi sicut et
ego hodie. Pater filiis notam faciet
ueritatem tuam. Domine saluum me fac et
psalmos nostros cantabimus cunctis
diebus uite nostre in domo domini. Et iussit
ysaias ut tollerent massam de
ficis et cataplasmarent super uulnus
et sanaretur. Et dixit ezechias. Quod
erit signum quia ascendam in domum domini.

XXXIX

In tempore illo misit
merodach baladan filius baladan
rex babylonis libros et munera
ad ezechiam. Audierat enim quod egro-
tasset et conualuisset. Letatus est autem su-
per eis ezechias. et ostendit eis cellam
aromatum. argenti. et auri. et odo-
ramentorum. et unguenti optimi.
et omnes apothecas supellectilis sue.
et uniuersa que inuenta sunt in thesauris
eius. Non fuit uerbum quod non ostende-
ret eis ezechias in domo sua. et in omni
potestate sua. Introiuit autem ysa-
ias propheta. et dixit ei. Quid dixerunt
uiri isti. et unde uenerunt ad te. Et
dixit ezechias. De terra longinqua
uenerunt ad me. de babilone. Et dixit.
Quid uiderunt in domo tua? Et dixit
ezechias. Omnia que in domo mea
sunt uiderunt. Non fuit res quam non osten-
derim eis in thesauris meis. Et dixit
ysaias ad ezechiam. Audi uerbum
domini exercituum. Ecce dies uenient.
et auferentur omnia que in domo tua sunt. et que
thesaurizauerunt patres tui usque ad diem
hanc in babylonem. Non relinquetur
quicquam dicit dominus. et de filiis tuis qui
exibunt de te quos genueris tol-
lent. et erunt eunuchi in palatio re-
gis babylonis. Et dixit ezechias
ad ysaiam. Bonum uerbum domini quod
locutus est. Et dixit. Fiat tantum pax et ue-
ritas. in diebus meis.

XL

Consolamini consolamini popule
meus. dicit deus uester. Loquimini
ad cor ierusalem. et aduocate eam. quoniam com-
pleta est malitia eius. dimissa
est iniquitas illius. Suscepit de manu
domini duplicia pro omnibus peccatis suis.
Vox clamantis in deserto. parate ui-
am domini. rectas facite in solitudine
semitas dei nostri. Omnis uallis
exaltabitur. et omnis mons et collis
humiliabitur. et erunt praua in di-
recta. et aspera in uias planas.
Et reuelabitur gloria domini. et uidebit
omnis caro pariter quod os domini locu-
tum est. Vox dicentis. Clama. Et dixi.
Quid clamabo? Omnis caro fe-
num. et omnis gloria eius quasi flos agri.
Exsiccatum est fenum et cecidit flos.
quia spiritus domini sufflauit in eo. Vere fe-
num est populus. Exsiccatum est fenum
et cecidit flos. uerbum autem domini sta-
bit in eternum. Super montem excel-
sum ascende tu. qui euangelizas
syon. exalta in fortitudine uo-
cem tuam. que euangelizas ierusalem.
Exalta noli timere. Dic ciuitatibus
iude. Ecce deus uester. Ecce dominus deus in for-
titudine ueniet. et brachium eius domina-
bitur. Ecce merces eius cum eo. et opus
illius coram eo. Sicut pastor gregem
suum pascit in brachio suo congrega-
bit agnos. et in sinu suo leuabit
fetas ipse portabit. Quis mensus est
pugillo aquas. et celos palmo ponde-
rauit. Quis appendit tribus digi-
tis molem terre. et librauit in pondere

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

montes et colles in statera. Qui ad
iuvit spiritum domini. aut quis consiliarius
eius fuit et ostendit illi. Cum quo in
iit consilium et instruxit eum. et docuit
eum semitam iustitie. et erudivit eum
scientiam. et viam prudentie ostendit il
li. Ecce gentes quasi stilla situle. et quasi
momentum statere reputate sunt. Ecce
insule quasi pulvis exiguus. et lyba
nus non sufficiet ad succendendum. et
animalia eius non sufficient ad holocau
stum. Omnes gentes quasi non sint sic sunt co
ram eo. et quasi nichilum et inane repu
tate sunt ei. Cui ergo similem fecistis
deum. aut quam ymaginem ponetis ei.
Numquid sculptile conflabit faber. aut
aurifex auro figuravit illud. et la
minis argenteis argentarius. For
te lignum et imputribile elegit arti
fex sapiens. et querit quomodo statuat
simulachrum quod non moveatur. Numquid
non scietis. Numquid non audietis. Num
quid non ab initio annuntiatum est vobis. Numquid
non intellexistis fundamenta terre. Qui
sedet super gyrum terre. et habitatores
eius sunt quasi locuste. Qui extendit
velut nichilum celos. et expandit
eos sicut tabernaculum ad inhabitandum.
Qui dat secretorum scrutatores quasi
non sint. iudices terre velut inane fe
cit. Et quidem neque plantatos neque sa
tos neque radicatos in terra truncos
eorum. Repente flavit in eos et arue
runt. et turbo quasi stipulam auferet eos.
Et cui assimilastis me. et adequastis
dicit sanctus. Levate in excelsum oculos ve
stros. et videte quis creavit hec. Qui
educit in numero militiam eorum. et
omnes ex nomine vocat. Pre multi

tudine fortitudinis. et roboris vir
tutisque eius. neque unum reliquum fuit.
Quare dicis iacob et loqueris israel. abscon
dita est via mea a domino. et a deo meo
iudicium meum transibit. Numquid ne
scis. aut non audisti. Deus sempiternus
dominus. qui creavit terminos terre non defi
ciet. neque laborabit. nec est investiga
tio sapientie eius. Qui dat lasso virtutem.
et hiis qui non sunt fortitudinem et robur
multiplicat. Deficient pueri et labo
rabunt. et iuvenes in infirmitate
cadent. Qui autem sperant in domino mu
tabunt fortitudinem. assument pennas
sicut aquile. current et non laborabunt. am
bulabunt et non deficient. XLI
Taceant ad me insule. et gentes
mutent fortitudinem. Accedant
et tunc loquantur. simul ad iudicium
propinquemus. Quis suscitavit ab ori
ente iustum. vocavit eum ut sequeretur se.
Dabit in conspectu eius gentes. et reges
obtinebit. Dabit quasi pulverem gladio
eius. sicut stipulam vento raptam
arcui eius. Persequetur eos. transibit in pa
ce. semita in pedibus eius non apparebit.
Quis hec operatus est et fecit. Vocans
generationes ab exordio. Ego dominus. pri
mus et novissimus ego sum. Viderunt
insule et timuerunt. extrema terre
obstupuerunt. appropinquaverunt et acces
serunt. Unusquisque proximo suo auxili
abitur. et fratri suo dicit. Confortare. Con
fortavit faber erarius percutiens
cum malleo eum. qui cudebat tunc tem
poris dicens glutino bonum est. et confor
tavit eum in clavis. ut non moveretur.
Et tu israel serve meus. iacob quem ele
gi. semen abraham amici mei in quo

apprehendi te ab extremis terre et a lon
ginquis eius vocavi te et dixi tibi servus
meus es tu elegi te et non abieci te.
Ne timeas quia tecum sum ego. Ne
declines quia ego deus tuus confortavi te et au
xiliatus sum tibi et suscepit te dex
tera iusti mei. Ecce confundentur et eru
bescent omnes qui pugnant adver
sum te. Erunt quasi non sint et peribunt
viri qui contradicunt tibi. Queres eos et non
invenies viros rebelles tuos. Erunt
quasi non sint et veluti consumptio hominis
bellantis adversum te quia ego dominus deus
tuus apprehendens manum tuam dicens
que tibi. Ne timeas ego adiuvi te. Noli
timere vermis iacob qui mortui
estis ex israel. Ego auxiliatus sum tibi
dicit dominus et redemptor tuus sanctus israel.
Ego posui te quasi plaustrum triturans
novum habens rostra serrantia. Tritu
rabis montes et comminues et colles quasi
pulverem pones. Ventilabis eos et ventus
tollet et turbo disperget eos et tu exul
tabis in domino in sancto israel letaberis.
Egeni et pauperes querunt aquas et non sunt.
lingua eorum siti aruit. Ego dominus exau
diam eos deus israel non derelinquam eos.
Aperiam in supinis collibus flumina
et in medio camporum fontes. Ponam
desertum in stagna aquarum et terram
inviam in rivos aquarum. Dabo in so
litudine cedrum et spinam et myrtum et
lignum olive. Ponam in deserto abi
etem ulmum et buxum simul. Ut
videant et sciant et recogitent et intel
ligant pariter quia manus domini fecit hoc et
sanctus israel creavit illud. Prope facite iu
dicium vestrum dicit dominus afferte siquid
forte habetis dicit rex iacob. Accedant

et nuntient nobis quecumque ventura
sunt. Priora que fuerunt nuntiate et
ponemus cor nostrum et sciemus no
vissima eorum et que ventura sunt indica
te nobis. Annuntiate que ventura sunt
in futurum et sciemus quia dii estis vos.
Bene quoque si potestis aut male fa
cite et loquamur et videamus simul.
Ecce vos estis ex nichilo et opus vestrum
ex eo quod non est. Abhominatio est qui elegit
vos. Suscitavi ab aquilone et ve
niet ab ortu solis. Vocabit nomen
meum et adducet magistratus quasi lu
tum et velut plastes conculcans hu
mum. Quis annuntiavit ab exordio
ut sciamus et a principio ut dicamus
iustus es. Non est annuntians neque
predicens neque audiens sermones
vestros. Primus ad syon dicet ecce ad
sum et ierusalem evangelistam dabo.
Et vidi et non erat ex istis quisquam
qui iniret consilium et interrogatus responderet
verbum. Ecce omnes iniusti et vana
opera eorum ventus et inane simulachra eorum.

XLII

Ecce servus meus su
scipiam eum electus meus com
placuit sibi in illo anima mea. Dedi
spiritum meum super eum iudicium gentibus
proferet. Non clamabit neque accipi
et personam neque audietur foris vox
eius. Calamum quassatum non conteret
et linum fumigans non extinguet. In
veritate educet iudicium non erit
tristis neque turbulentus donec ponat
in terra iudicium et legem eius insule ex
pectabunt. Hec dicit dominus deus creans
celos et extendens eos firmans terram
et que germinant ex ea dans flatum
populo qui est super eam et spiritum calcantibus eam.

Ego dominus vocavi te in iustitia, et apprehendi
manum tuam, et servavi, et dedi te in
foedus populi, in lucem gentium, ut aperi-
res oculos caecorum, et educeres de conclusi-
one vinctum, de domo carceris seden-
tes in tenebris. Ego dominus, hoc est nomen me-
um. Gloriam meam alteri non dabo, et lau-
dem meam sculptilibus. Quae prima fu-
erant, ecce venerunt: nova quoque ego
annuntio: antequam oriantur, audita
vobis. Cantate domino canticum novum,
laus eius ab extremis terrae: qui descenditis
in mare, et plenitudo eius: insulae et
habitatores earum. Levetur desertum, et ci-
vitates eius: in domibus habitabit
Cedar: laudate habitatores petrae, de
vertice montium clamabunt. Ponent
domino gloriam, et laudem eius in insulis nun-
tiabunt. Dominus sicut fortis egredietur,
sicut vir proeliator suscitabit zelum:
vociferabitur et clamabit: super inimicos
suos confortabitur. Tacui semper, silui,
patiens fui: sicut parturiens loquar: dis-
sipabo et absorbebo simul. Deser-
tos faciam montes et colles, et omne
gramen eorum exsiccabo: et ponam flu-
mina in insulas, et stagna arefaci-
am. Et ducam caecos in viam quam ne-
sciunt, in semitis quas ignoraverunt
ambulare eos faciam: ponam tenebras
coram eis in lucem, et prava in recta. Haec
verba feci eis, et non dereliqui eos. Con-
versi sunt retrorsum: confundantur con-
fusione qui confidunt in simplicia in
sculptili, qui dicunt conflatili: vos
dii nostri. Surdi audite, et caeci intue-
mini ad videndum. Quis caecus nisi ser-
vus meus? et surdus nisi ad quem nuntios
meos misi? Quis caecus nisi qui venum-
datus est? Quis caecus nisi servus domini? Qui
vides multa, nonne custodies? Qui
apertas habes aures, nonne audies? Et
dominus voluit ut sanctificaret eum, et magni-
ficaret legem, et extolleret. Ipse autem populus
direptus et vastatus: laqueus iu-
venum omnes, et in domibus carcerum
absconditi sunt: facti sunt in rapinam,
nec est qui eruat: in direptionem, et non est
qui dicat redde. Quis est in vobis qui
audiat hoc, attendat et auscultet fu-
tura? Quis dedit in direptionem Ia-
cob, et Israel vastantibus? Nonne dominus ipse,
cui peccavimus? Et noluerunt in
viis eius ambulare, et non audierunt
legem eius. Et effudit super eum indigna-
tionem furoris sui, et forte bellum: et
combussit eum in circuitu, et non cognovit:
et succendit eum, et non intellexit.

XLIII xliij

Et nunc haec dicit dominus creans
te Iacob, et formans te Israel: No-
li timere, quia redemi te, et vocavi nomine
tuo: meus es tu. Cum transieris per
aquas, tecum ero, et flumina non operient te:
cum ambulaveris in igne, non combureris,
et flamma non ardebit in te: quia ego dominus
deus tuus sanctus Israel salvator tuus: De-
di propitiationem tuam Aegyptum, E-
thiopiam et Saba pro te. Ex quo hono-
rabilis factus es in oculis meis, et gloriosus:
ego dilexi te. Et dabo homines pro te,
et populos pro anima tua. Noli timere,
quia tecum sum ego: ab oriente ad-
ducam semen tuum, et ab occidente congre-
gabo te. Dicam aquiloni: Da: et au-
stro: Noli prohibere. Affer filios meos
de longinquo, et filias meas ab extre-
mis terrae. Et omnem qui invocat nomine
meo, in gloriam meam creavi eum.

formavi eum · et feci eum · Educ foras
populum cecum · et oculos habentem · surdum
et aures ei sunt · Omnes gentes congre-
gate sunt simul · et colligantur tribus · Quis
in vobis annunciet istud · et que prima sunt au-
dire vos faciet · Dent testes eorum et
iustificentur · et audiant et dicant · Ve-
re Vos testes mei dicit dominus · et servus meus
quem elegi · ut sciatis et credatis mihi
et intelligatis quia ego ipse sum · Ante me
non est formatus deus · et post me non erit ·
Ego sum · ego sum dominus · et non est absque
me salvator · Ego annunciavi et sal-
vavi · auditum feci · et non fuit in vobis
alienus · Vos testes mei dicit dominus ·
et ego deus · Et ab initio ego ipse · et non est
qui de manu mea eruat · Operabor
et quis avertet illud · Hec dicit dominus re-
demptor vester · sanctus israel · Propter vos misi
in babilonem · et detraxi vectes uni-
versos · et chaldeos in navibus suis glori-
antes · Ego dominus sanctus vester · creans israel ·
rex vester · Hec dicit dominus qui dedit in
mari viam · et in aquis torrentibus se-
mitam · Qui eduxit quadrigam et equum ·
agmen et robustum · Simul obdormie-
runt nec resurgent · contriti sunt quasi
linum extincti sunt · Ne memineritis prio-
rum et antiqua ne intueamini · Ecce ego facio
nova · et nunc orientur utique cognoscetis
ea · Ponam in deserto viam · et in invi-
o flumina · Glorificabit me bestia agri
dracones et struciones · quia dedi in de-
serto aquas · et flumina in invio · ut
darem potum populo meo electo meo ·
Populum istum formavi michi · laudem
meam narrabit · Non me invocasti ia-
cob · nec laborasti in me israel · Non ob-
tulisti michi arietem holocausti tui · et

victimis tuis non glorificasti me · Non
te servire feci in oblatione · nec la-
borem prebui tibi in thure · Non emi-
sti michi in argento calamum · et adipe
victimarum tuarum non inebriasti me ·
Verumtamen servire me fecisti in peccatis
tuis · prebuisti michi laborem in iniquitatibus
tuis · Ego sum · ego sum qui deleo
iniquitates tuas propter me · et peccato-
rum tuorum non recordabor · Reduc me in
memoriam · et iudicemur simul · Nar-
ra siquid habes ut iustificeris · Pa-
ter tuus primus peccavit · et interpretes tui
prevaricati sunt in me · Et contaminavi
principes tuos · Dedi ad interne-
cionem iacob · et israel in blasphemiam ·

Et nunc audi iacob XLIIII
serve meus · et israel quem elegi ·
Hec dicit dominus faciens et formans
te · ab utero auxiliator tuus · Noli
timere serve meus iacob · et rectissime
quem elegi · Effundam enim aquas su-
per sitientem · et flumina super aridam ·
Effundam spiritum meum super semen tuum
et benedictionem meam super stirpem tuam ·
Et germinabunt inter herbas quasi
salices · iuxta preterfluentes aquas · Iste
dicet domini ego sum · et ille vocabit
in nomine iacob · Et hic scribet ma-
nu sua domino · et in nomine israel
assimilabitur · Hec dicit dominus rex israel
et redemptor eius · dominus exercituum · Ego
primus et ego novissimus · et absque me
non est deus · Quis similis mei · Vocet et
annunciet · et ordinem exponat michi ·
ex quo constitui populum antiquum · Ve-
ntura et que futura sunt · annuncient eis · No-
lite timere · neque conturbemini · ex tunc
audire te feci · et annunciavi · Vos estis

testes mei. Numquid est deus absque me
et formator quem ego non noverim? Pla
ste ydoli omnes nichil sunt, et amantissima
eorum non proderunt eis. Ipsi sunt testes eorum
quia non vident neque intelligunt ut confun
dantur. Quis formavit deum et scul
ptile conflavit ad nichil utile? Ecce omnes
participes eius confundentur. Fabri enim sunt
ex hominibus. Convenient omnes, stabunt
et pavebunt et confundentur simul. Fa
ber ferrarius lima operatus est, in prunis
et in malleis formavit illud, et opera
tus est in brachio fortitudinis sue.
Esuriet et deficiet, non bibet aquam et las
sescet. Artifex lignarius extendit nor
mam, formavit illud in runcina. Fecit
illud in angularibus et in circino torna
vit illud. Et fecit ymaginem viri
quasi speciosum hominem habitantem in domo.
Succidit cedros, tulit ilicem et quer
cum que steterat inter ligna saltus. Pla
tavit pinum quam pluvia nutrivit,
et facta est hominibus in focum. Sumpsit ex eis
et calefactus est, et succendit et coxit pa
nes. De reliquo autem operatus est deum et
adoravit. Et fecit sculptile et curva
tus est ante illud. Medium eius combussit
igni, et de medio eius carnes come
dit. Coxit pulmentum et saturatus est, et
calefactus est et dixit: Vah, calefactus
sum, vidi focum. Reliquum autem eius
deum fecit et sculptile sibi. Curva
tur ante illud et adorat illud et ob
secrat dicens: Libera me, quia deus meus
es tu. Nescierunt neque intellexerunt.
Obliti enim sunt ne videant oculi eorum
et ne intelligant corde suo. Non reco
gitant in mente sua, neque cognoscunt,
neque sentiunt ut dicant: Medieta

tem eius combussi igni, et coxi super carbones eius
panes, coxi carnes et comedi, et de reli
quo eius ydolum faciam? Ante truncum
ligni procidam? Pars eius cinis est. Cor
insipiens adorabit illud, et non liberabit
animam suam, neque dicet: Forte menda
cium est in dextera mea. Memento horum
Iacob et Israel, quoniam servus meus es tu. For
mavi te, servus meus es tu Israel, non
obliviscaris mei. Delevi ut nubem
iniquitates tuas et quasi nebulam peccata
tua. Revertere ad me quoniam redemi te. Lau
date celi quoniam misericordiam fecit dominus. Iubi
late extrema terre, resonate montes
laudationem, saltus et omne lignum eius,
quoniam redemit dominus Iacob et Israel gloorifica
bitur. Hec dicit dominus redemptor tuus et
formator tuus ex utero: Ego sum dominus faci
ens omnia, extendens celos solus, stabi
liens terram, et nullus mecum. Irrita
faciens signa divinorum, et ariolos in
furorem vertens, convertens sapientes
retrorsum, et scientiam eorum stultam faciens,
suscitans verbum servi sui, et consili
um nuntiorum suorum complens. Qui dico Ierusalem:
habitaberis, et civitatibus Iuda: edificabi
mini, et deserta eius suscitabo. Qui dico
profundo: desolare, et flumina tua arefa
ciam. Qui dico Cyro: pastor meus es, et
omnem voluntatem meam complebis. Qui
dico Ierusalem: edificaberis, et templo: fundaberis.
Hec dicit dominus christo meo XLV
Cyro cuius apprehendi dexteram,
ut subiciam ante faciem eius gentes, et
dorsa regum vertam. Et aperiam coram
eo ianuas, et porte non claudentur. Ego
ante te ibo, et gloriosos terre humiliabo.
Portas ereas conteram, et vectes ferreos
confringam. Et dabo tibi thesauros abscon

ditos. et archana secretorum ut scias quia
ego dominus qui uoco nomen tuum deus israel. propter
seruum meum iacob. et israel electum meum.
Et uocaui te in nomine tuo. assimila
ui te. et non cognouisti me. Ego dominus.
et non est amplius. extra me non est deus.
Accinxi te. et non cognouisti me. ut sci
ant hii qui ab ortu solis. et qui ab occi
dente. quoniam absque me non est deus. Ego dominus
et non est alter. formans lucem et creans te
nebras. formans pacem et creans ma
lum. Ego dominus faciens omnia hec. Rorate
celi desuper et nubes pluant iustum. aperi
atur terra et germinet saluatorem. et iu
stitia oriatur simul. Ego dominus creaui
eum. Ve qui contradicit fictori suo. testa de
samiis terre. Numquid dicit lutum figu
lo suo. quid facis. et opus tuum absque
manibus est. Ve qui dicit patri quid ge
neras. et mulieri quid parturis. Hec
dicit dominus sanctus israel plastes eius. Ventura
interrogate me. super filios meos et super
opus manuum mearum mandate michi.
Ego feci terram. et hominem super eam creaui
ego. Manus mee tetenderunt celos.
et omni militie eorum mandaui. Ego
suscitaui eum ad iustitiam. et omnes
uias eius dirigam. Ipse edificabit ci
uitatem meam. et captiuitatem meam dimit
tet. non in pretio neque in muneribus dicit dominus
deus exercituum. Hec dicit dominus. Labor egy
pti et negotiatio ethyopie. et saba
ym uiri sublimes ad te transibunt.
et tui erunt. Post te ambulabunt uin
cti manicis pergent. et te adorabunt
teque deprecabuntur. Tantum in te est deus. et
non est absque te deus. Vere tu es deus abscon
ditus deus israel saluator. Confusi sunt et
erubuerunt omnes simul. abierunt in

fictori

confusione fabricatores errorum. Israel
saluatus est in domino salute eterna. Non
confundemini et non erubescetis usque in secu
lum seculi. Quia hec dicit dominus creans celos. ipse
est deus formans terram et faciens eam
ipse plastes eius. Non in uanum creauit
eam. ut habitaretur formauit eam.
Ego dominus et non est alius. Non in abscondito
locutus sum. in loco terre tenebroso.
Non dixi semini iacob. frustra queri
te me. Ego dominus loquens iustitiam annun
tians recta. Congregamini et uenite
et accedite simul qui saluati estis
ex gentibus. Nescierunt qui leuant
lignum sculpture sue. et rogant deum
non saluantem. Annuntiate et uenite et
consiliamini simul. Quis auditum fecit
hoc ab initio. ex tunc predixit illud. Num
quid non ego dominus. et non est ultra deus ab
sque me. Deus iustus et saluans non est
preter me. Conuertimini ad me et sal
ui eritis omnes fines terre. quia ego deus
et non est alius. In memetipso iuraui egre
dietur de ore meo iustitie uerbum.
et non reuertetur. quia michi curuabitur omne
genu. et confitebitur et iurabit omnis lin
gua. Ergo in domino dicent. Mee sunt
iustitie et imperium. Ad eum uenient
et confundentur omnes qui repugnant ei.
In domino iustificabitur et laudabitur omne
semen israel. XLVI

Confractus est bel. contritus est
nabo. facta sunt simulachra eorum
bestiis et iumentis. Onera uestra graui
pondere usque ad lassitudinem. contabu
erunt. et contrita sunt simul. Non potue
runt saluare portantem. et ipsa cum
captiuitate ibit. Audite me domus
iacob. et omne residuum domus israel.

portamini a meo utero, qui gestamini
a mea vulva. Usque ad senectam ego
ipse, et usque ad canos ego portabo. E-
go feci, et ego feram; ego portabo et
salvabo. Cui assimilastis me, et ad-
equastis, et comparastis me, et fecistis
similem? Qui confertis aurum de sac-
culo, et argentum statera ponde-
tis: conducentes artificem ut faciat
deum: et procidunt et adorant. Portant
illum in humeris gestantes, et ponen-
tes in loco suo, et stabit, ac de loco suo
non movebitur; sed et cum clamaverint ad
eum, non audiet, de tribulatione non salva-
bit eos. Mementote istud, et fundamini.
Redite prevaricatores ad cor. Recor-
damini prioris seculi, quoniam ego sum deus,
et non est ultra deus, nec est similis mei, annun-
tians ab exordio novissimum, et ab
initio que necdum facta sunt, dicens: Consi-
lium meum stabit, et omnis voluntas
mea fiet: vocans ab oriente avem,
et de terra longinqua virum voluntatis
mee. Et locutus sum, et adducam illud:
creavi, et faciam illud. Audite me,
duro corde, qui longe estis a iustitia.
Prope feci iustitiam meam, non elongabitur,
et salus mea non morabitur. Dabo in Sy-
on salutem, et Israel gloriam meam.
Descende, sede in pulvere XLVII
virgo filia Babylon, sede in
terra. Non est solium filie Chaldeorum,
quia ultra non vocaberis mollis et tenera.
Tolle molam, et mole farinam: de-
nuda turpitudinem tuam, discoo-
peri humerum, revela crura, transi flumina.
Revelabitur ignominia tua, et vide-
bitur opprobrium tuum. Ultionem capiam,
et non resistet mihi homo. Redemptor noster dominus
exercituum nomen illius, sanctus Israel. Sede,
tace, et intra in tenebras, filia Chalde-
orum, quia non vocaberis ultra domina regnorum.
Iratus sum super populum meum, contaminavi
hereditatem meam, et dedi eos in manu
tua. Non posuisti eis misericordias; super sene-
aggravasti iugum tuum valde. Et dixi-
sti: In sempiternum ero domina. Non posui-
sti hec super cor tuum, neque recordata es
novissimi tui. Et nunc audi hec, delica-
ta, et habitans confidenter, que dicis in
corde tuo: Ego sum, et non est preter me am-
plius: non sedebo vidua, et ignora-
bo sterilitatem. Venient tibi duo hec subi-
to in die una, sterilitas et viduitas.
Universa venerunt super te, propter multitu-
dinem maleficiorum tuorum, et propter duri-
tiam incantatorum tuorum vehementem.
Et fiduciam habuisti in malitia tua,
et dixisti: Non est qui videat me. Sapi-
entia tua et scientia tua, hec decepit te.
Et dixisti in corde tuo: Ego sum, et preter
me non est altera. Veniet super te malum, et
nescies ortum eius: et irruet super te ca-
lamitas, quam non poteris expiare. Veni-
et super te repente miseria quam nescies.
Sta cum incantatoribus tuis, et cum
multitudine maleficiorum tuorum, in quibus
laborasti ab adolescentia tua, si forte quid
prosit tibi, aut si possis fieri fortior. Defe-
cisti in multitudine consiliorum tuorum.
Stent, et salvent te augures celi,
qui contemplabantur sidera, et suppu-
tabant menses, ut ex eis annuntia-
rent ventura tibi. Ecce facti sunt quasi stipu-
la, ignis combussit eos: non liberabunt
animam suam de manu flamme: non sunt
prune quibus calefiant, nec focus
ut sedeant ad eum. Sic facta sunt tibi in

quibuscumque laboraveras. Negotia-
tores tui ab adolescentia tua unus-
quisque in via sua erraverunt. non est qui
xlviii salvet te. XLVIII
Audite haec domus iacob. qui vo-
camini nomine israel et de aquis
iuda existis. Qui iuratis in nomine
domini et dei israel recordamini non in ve-
ritate neque in iustitia. De civitate
enim sancta vocati sunt. et super deum israel
constabiliti sunt. Dominus exercituum nomen
eius. Priora ex tunc annuntiavi. et
ex ore meo exierunt. et audita fe-
ci ea. Repente operatus sum. et ve-
nerunt. Sciebam enim quia durus es tu. et
nervus ferreus cervix tua. et frons
tua erea. Predixi tibi ea ex tunc. Antequam
venirent indicavi tibi. ne forte dice-
res. ydola mea fecerunt haec. et sculptilia
mea. et conflatilia mandaverunt ista.
Que audisti. vide omnia. Vos autem non annun-
tiastis. Audita feci tibi nova ex tunc. et
conservata sunt que nescis. Nunc cre-
ata sunt et non ex tunc. et ante diem. et non
audisti ea. ne forte dicas. Ecce ego
cognovi ea. neque audisti neque cog-
novisti. neque ex tunc aperta est auris
tua. Scio enim quia prevaricans prevari-
cabis. et transgressorem ex ventre
vocavi te. Propter nomen meum longe
faciam furorem meum. et laude mea
infrenabo te. ne intereas. Ecce ex-
coxi te. sed non quasi argentum. elegi te in
camino paupertatis. Propter me facia
ut non blasphemer. et gloriam meam al-
teri non dabo. Audi me iacob. et israel quem
ego voco. Ego ipse. ego primus. et ego
novissimus. Manus quoque mea fun-
davit terram. et dextera mea mensa est

celos. Ego vocabo eos. et stabunt simul.
Congregamini omnes vos. et audite.
Quis de eis annuntiabit haec. Dominus
dilexit eum. faciet voluntatem suam in
babylone. et brachium suum in chaldeis.
Ego ego locutus sum. et vocavi eum. Ad-
duxi eum. et directa est via eius. Ac-
cedite ad me. et audite haec. Non a princi-
pio in abscondito locutus sum. Ex tempo-
re antequam fieret. ibi eram. Et nunc dominus deus
misit me. et spiritus eius. Hec dicit dominus
redemptor tuus. sanctus israel. Ego dominus deus
tuus docens te utilia. gubernans
te in via qua ambulas. Utinam attendis-
ses mandata mea. facta fuisset sicut flu-
men pax tua. et iustitia tua sicut
gurgites maris. et fuisset quasi hare-
na semen tuum. et stirps uteri tui
ut lapilli eius. Non interisset. et non fu-
isset attritum nomen eius a facie mea.
Egredimini de babylone. fugite
a chaldeis. In voce exultationis
annuntiate. auditum facite hoc. effer-
te illud usque ad extrema terre. Dici-
te. Redemit dominus servum suum iacob.
Non sitierunt in deserto. cum educeret
eos. aquam de petra produxit eis. Et sci-
dit petram et fluxerunt aque. Non est
pax dicit dominus impiis. XLIX
Audite insule. et attendite
populi de longe. Dominus ab utero
vocavit me. de ventre matris mee
recordatus est nominis mei. Et posuit
os meum quasi gladium acutum. In um-
bra manus sue protexit me. posu-
it me sicut sagittam electam. In pha-
retra sua abscondit me. et dixit mihi.
Servus meus es tu israel. quia in te
glorificabor. Et ego dixi. In vacuum

laboravi sine causa et vane fortitudi-
nem meam consumpsi. Ergo iudicium
meum cum domino et opus meum cum deo
meo. Et nunc hec dicit dominus formans me
ex utero servum sibi ut reducam iacob
ad eum et israel congregabitur. Et glorifica-
tus sum in oculis domini et deus meus factus est
fortitudo mea. Et dixit. Parum est
ut sis mihi servus ad suscitandas
tribus iacob et feces israel convertendas.
Dedi te in lucem gentium ut sis salus
mea usque ad extremum terre. Hec dicit
dominus deus redemptor israel sanctus eius ad
contemptibilem animam et abhomi-
natam gentem ad servum dominorum. Reges
videbunt et consurgent principes et
adorabunt propter dominum quia fidelis est et
sanctum israel qui elegit te. Hec dicit dominus
In tempore placito exaudivi te et
in die salutis auxiliatus sum tui.
Et servavi te et dedi te in fedus populi
ut suscitares terram et possideres he-
reditates dissipatas ut diceres hiis
qui vincti sunt exite et hiis qui in tene-
bris revelamini. Super vias pascen-
tur et in omnibus planis pascua eorum.
Non esurient neque sitient et non per-
cutiet eos estus et sol quia miserator
eorum reget eos et ad fontes aquarum
potabit eos. Et ponam omnes montes
meos in viam et semite mee exalta-
buntur. Ecce isti de longe venient
et ecce illi ab aquilone et mari et
isti de terra australi. Laudate celi
et exulta terra iubilate montes lau-
dem quia consolatus est dominus populum suum
et pauperum suorum miserebitur. Et dixit
syon. Dereliquit me dominus et dominus
oblitus est mei. Numquid oblivisci-

potest mulier infantem suum ut non miserea-
tur filio uteri sui. Et si illa oblita fu-
erit ego tamen non obliviscar tui. Ecce in
manibus meis descripsi te muri tui
coram oculis meis semper. Venerunt
structores tui destruentes te et dis-
sipantes a te exibunt. Leva in circuitu
oculos tuos et vide omnes isti congrega-
ti sunt venerunt tibi. Vivo ego dicit dominus
quia omnibus hiis velut ornamento ve-
stieris et circumdabis tibi eos quasi sponsa
quia deserta tua et solitudines tue et
terra ruine tue nunc angusta erunt
pre habitatoribus et longe fugabuntur
qui absorbebant te. Adhuc dicent in au-
ribus tuis filii sterilitatis tue. Angustus
est mihi locus fac spatium mihi ut habitem.
Et dices in corde tuo. Quis genuit
mihi istos. Ego sterilis et non pariens trans-
migrata et captiva et istos quis enutrivit.
Ego destituta et sola et isti ubi erant.
Hec dicit dominus deus. Ecce levo ad gentes
manum meam et ad populos exaltabo si-
gnum meum. Et afferent filios tuos
in ulnis et filias tuas super humeros
portabunt. Et erunt reges nutricii
tui et regine nutrices tue. Vultu
in terram demisso adorabunt te et pul-
verem pedum tuorum lingent et scies
quia ego dominus super quo non confundentur
qui expectant eum. Numquid tolletur
a forti preda aut quod captum fuerit
a robusto salvum esse poterit. Quia
hec dicit dominus. Equidem et captivitas
a forti tolletur et quod ablatum fuerit
a robusto salvabitur. Eos vero qui iudi-
caverunt te ego iudicabo et filios tuos
ego salvabo. Et cibabo hostes tuos
carnibus suis et quasi musto sanguine

suo inebriabuntur. Et sciet omnis caro
quia ego dominus salvans te, et redemptor
tuus fortis iacob. L
Hec dicit dominus. Quis est iste liber
repudii matris vestre quo dimi
si eam. Aut quis est creditor meus cui
vendidi vos. Ecce in iniquitatibus ve
stris venditi estis, et in sceleribus vestris
dimisi matrem vestram. Quia veni et non erat
vir. vocavi et non erat qui audiret.
Numquid abbreviata et parvula facta est
manus mea ut non possim redimere aut
non est in me virtus ad liberandum. Ecce in
increpatione mea desertum faciam
mare. ponam flumina in siccum. Com
putrescent pisces sine aqua, et mori
entur in siti. Induam celos tenebris,
et saccum ponam operimentum eorum. Dominus de
dit mihi linguam eruditam ut sciam susten
tare eum qui lassus est verbo. Erigit
mane. mane erigit mihi aurem. ut
audiam quasi magistrum. Dominus deus aperuit
mihi aurem. ego autem non contradico. retrorsum
non abii. Corpus meum dedi percutientibus
et genas meas vellentibus. Faciem
meam non averti ab increpantibus et
conspuentibus in me. Dominus deus auxilia
tor meus. ideo non sum confusus. Ideo po
sui faciem meam ut petram durissimam.
et scio quoniam non confundar. Iuxta est qui iusti
ficat me. Quis contradicet mihi. Stemus
simul. Quis est adversarius meus. Acce
dat ad me. Ecce dominus deus auxiliator
meus. quis est qui condempnet me. Ecce
omnes quasi vestimentum conterentur. tinea
comedet eos. Quis ex vobis timens
dominum. audiens vocem servi sui. Qui
ambulavit in tenebris. et non est lumen ei.
speret in nomine domini. et innitatur super deum
suum. Ecce omnes vos accendentes ig
nem. accincti flammis ambulate
in lumine ignis vestri. et in flammis quas
succendistis. De manu mea fac
tum est hoc vobis. In doloribus dormietis.
Audite me qui sequimini LI
quod iustum est. et queritis dominum.
Attendite ad petram unde excisi estis.
et ad cavernam laci de qua precisi estis.
Attendite ad abraham patrem ve
strum. et ad saram que peperit vos. quia
unum vocavi eum. et benedixi ei. et
multiplicavi eum. Consolabitur ergo dominus
syon. et consolabitur omnes ruinas eius.
Et ponet desertum eius quasi delitias
et solitudinem eius quasi ortum domini. Gau
dium et leticia invenietur in ea. gratiarum
actio. et vox laudis. Attendite ad
me popule meus. et tribus mea me audite
quia lex a me exiet. et iudicium meum
in lucem populorum requiescet. Prope est
iustus meus. egressus est salvator meus.
et brachia mea populos iudicabunt.
Me insule expectabunt. et brachium
meum sustinebunt. Levate in celum
oculos vestros. et videte sub terra deorsum
quia celi sicut fumus liquescent. et terra sicut
vestimentum atteretur. et habitatores eius
sicut hec interibunt. Salus autem mea in se
piternum erit. et iusticia mea non defi
ciet. Audite me qui scitis iustum
populus meus. lex mea in corde eorum. No
lite timere obprobrium hominum. et blasphe
mias eorum ne metuatis. Sicut enim ve
stimentum sic comedet eos vermis. et sic
lanam sic devorabit eos tinea. Sal
us autem mea in sempiternum erit. et iusticia
mea in generationes generationum. Con
surge consurge. induere fortitudinem brachium

brachium domini. Consurge sicut in diebus
antiquis in generationibus seculorum. Numquid
non tu percussisti superbum, vulnerasti dra
conem? Numquid non tu siccasti ma
re aquam abyssi vehementis? Qui
posuisti profundum maris viam ut
transirent liberati. Et nunc qui redempti
sunt a domino revertentur, et venient in
syon laudantes, et leticia eorum super
capita eorum. Gaudium et leticiam tene
bunt, fugiet dolor et gemitus. Ego ego
ipse consolabor vos. Quis tu ut time
as ab homine mortali, et a filio
hominis qui quasi fenum ita arescet? Et ob
litus es domini factoris tui, qui tetendit
celos et fundavit terram, et formida
sti iugiter tota die a facie furoris
eius qui te tribulabat et paraverat ad
perdendum. Ubi est nunc furor tribu
lantis? Cito veniet gradiens ad ape
riendum, et non interficiet usque ad internitionem,
nec deficiet panis eius. Ego autem
sum dominus deus tuus qui conturbo ma
re et intumescunt fluctus eius. Dominus exercitu
um nomen meum. Posui verba mea in
ore tuo et in umbra manus mee prote
xi te, ut plantes celos et fundes
terram et dicas ad syon: Populus meus
es tu. Elevare elevare, consurge ie
rusalem, que bibisti de manu domini calicem
ire eius. Usque ad fundum calicis so
poris bibisti et epotasti usque ad fe
ces. Non est qui sustentet eam ex omnibus
filiis quos genuit, et non est qui appre
hendat manum eius ex omnibus filiis
quos enutrivit. Duo sunt que occurrerunt
tibi. Quis contristabitur super te? Vastitas
et contritio et fames et gladius. Quis
consolabitur te? Filii tui proiecti sunt, dor

mierunt in capite omnium viarum sicut orix il
laqueatus, pleni indignatione domini, in
crepatione dei tui. Idcirco audi hoc pau
percula et ebria non a vino. Hec dicit
dominator tuus dominus et deus tuus qui pu
gnavit pro populo suo: Ecce tuli de manu
tua calicem soporis, fundum calicis
indignationis mee. Non adicies
ut bibas illum ultra. Et ponam illum
in manibus eorum qui te humiliaverunt et
dixerunt anime tue: Incurvare ut
transeamus. Et posuisti ut terram cor
pus tuum et quasi viam transeuntibus.

LII Lij

Consurge consurge, induere for
titudine tua syon. Induere ve
stimentis glorie tue, ierusalem civitas sancti,
quia non adiciet ultra ut pertranseat per te
incircumcisus et immundus. Excutere de pul
vere, consurge, sede ierusalem; solve vincula
colli tui captiva filia syon. Quia
hec dicit dominus deus: Gratis venundati estis
et sine argento redimemini. Quia hec dicit
dominus deus: In egyptum descendit populus
meus in principio ut colonus esset, et
assur absque ulla causa calumpniatus
est eum. Et nunc quid michi est hic, dicit dominus,
quoniam ablatus est populus meus gratis? Do
minatores eius inique agunt, dicit dominus,
et iugiter tota die nomen meum blasphe
matur. Propter hoc sciet populus meus nomen me
um in die illa, quia ego ipse qui loque
bar ecce assum. Quam pulchri super
montes pedes annuntiantis et predica
ntis pacem, annuntiantis bonum predi
cantis salutem, dicentis: Sy
on regnabit deus tuus. Vox
speculatorum tuorum. Levaverunt vocem,
simul laudabunt, quia oculo ad oculum
videbunt cum converterit dominus syon. Gau

dere et laudate simul deserta Ierusalem, quia con-
solatus est dominus populum suum, redemit Ie-
rusalem. Paravit dominus brachium sanctum suum in
oculis omnium gentium, et videbunt omnes fi-
nes terrae salutare dei nostri. Recedite re-
cedite, exite inde, pollutum no-
lite tangere. Exite de medio eius, mun-
damini qui fertis vasa domini, quoniam non
in tumultu exibitis, nec in fuga propera-
bitis. Praecedet enim vos dominus, et congregabit
vos deus Israel. Ecce intelliget servus
meus, exaltabitur et elevabitur et sublimis
erit valde. Sicut obstupuerunt super te
multi, sic inglorius erit inter viros aspec-
tus eius, et forma eius inter filios ho-
minum. Iste asperget gentes multas, super
ipsum continebunt reges os suum, quia quibus
non est narratum de eo viderunt, et qui non
liij audierunt contemplati sunt. LIII

Quis credidit auditui nostro, et bra-
chium domini cui revelatum est? Et
ascendet sicut virgultum coram eo, et sicut
radix de terra sitienti. Non est species ei neque
decor. Et vidimus eum et non erat aspectus,
et desideravimus eum despectum et novissi-
mum virorum, virum dolorum et scientem infir-
mitatem. Et quasi absconditus vultus eius et
despectus, unde nec reputavimus eum. Vere
languores nostros ipse tulit, et dolores
nostros ipse portavit. Et nos putavimus
eum quasi leprosum et percussum a deo et humi-
liatum. Ipse autem vulneratus est propter iniqui-
tates nostras, attritus est propter scelera nostra.
Disciplina pacis nostrae super eum, et
livore eius sanati sumus. Omnes
nos quasi oves erravimus, unusquisque
in viam suam declinavit, et dominus posuit
i eum iniquitatem omnium nostrum. Oblatus est
quia ipse voluit, et non aperuit os suum. Sicut
ovis ad occisionem ducetur, et quasi agnus
coram tondente se obmutescet, et non
aperiet os suum. De angustia et de iudici-
o sublatus est. Generationem eius quis e-
narrabit? Quia abscisus est de terra
viventium. Propter scelus populi mei per-
cussi eum. Et dabit impios pro sepul-
tura, et divitem pro morte sua, eo quod in-
iquitatem non fecerit, nec dolus fuit
in ore eius. Et dominus voluit conterere eum
in infirmitate. Si posuerit pro peccato a-
nimam suam, videbit semen longe-
vum, et voluntas domini in manu eius
dirigetur. Pro eo quod laboravit anima eius,
videbit et saturabitur. In scientia sua iusti-
ficabit ipse iustus servus meus mul-
tos, et iniquitates eorum ipse portabit.
Ideo dispertiam ei plurimos, et fortium di-
videt spolia, pro eo quod tradidit in mor-
tem animam suam, et cum sceleratis repu-
tatus est. Et ipse peccatum multorum tulit,
et pro transgressoribus rogavit.

Lauda sterilis quae non paris, LIIII liiij
decanta laudem et hinni quae non
pariebas, quia multi filii desertae ma-
gis quam eius quae habet virum. Dilata lo-
cum tentorii tui, et pelles taberna-
culorum tuorum extende. Ne parcas. Lon-
gos fac funiculos tuos, et clavos tu-
os consolida. Ad dexteram enim et ad laevam
penetrabis, et semen tuum gentes heredi-
tabit, et civitates desertas inhabitabit.
Noli timere quia non confunderis, neque eru-
besces. Non enim te pudebit, quia confusi-
onis adolescentiae tuae oblivisceris,
et opprobrii viduitatis tuae non recor-
daberis amplius. Quia dominabitur tui qui fe-
cit te, dominus exercituum nomen eius, et rede-
mptor tuus sanctus Israel, deus omnis terrae vo-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

cabitur. quia ut mulierem derelictam et merentem
spiritu vocavit te dominus, et uxorem ab adole
scentia abiectam. Dixit deus tuus. Ad
punctum in modico dereliqui te, et in mi
serationibus magnis congregabo te.
In momento indignationis abscondi
faciem meam parumper a te, et in miseri(cordia)
sempiterna misertus sum tui. Dixit re
demptor tuus dominus. Hic in diebus noe
istud mihi est. cui iuravi ne inducerem aquas
ultra super terram: sic iuravi ut non
irascar tibi, et non increpem te. Montes
enim commovebuntur, et colles contremi
scent. misericordia autem mea non recedet a te.
et fedus pacis mee non movebitur, dixit
miserator tuus dominus. Paupercula tem
pestate convulsa. absque ulla consolatione.
ecce ego sternam per ordinem lapides
tuos. et fundabo te in saphyris. Et
ponam iaspidem propugnacula tua.
et portas tuas in lapides sculptos.
et omnes terminos tuos in lapides de
siderabiles. universos filios tuos do
ctos a domino. et multitudinem pacis fi
liis tuis. et in iustitia fundabis. Re
cede procul a calumpnia quia non timebis.
et a pavore quia non appropinquabit tibi. Ecce
accola veniet qui non erat mecum. ad
vena quondam tuus adiungetur tibi.
Ecce ego creavi fabrum sufflantem in
igne prunas. et proferentem vas in op
us suum. et ego creavi interfectorem ad di
sperdendum. Omne vas quod fictum est contra
te non dirigetur. et omnem linguam resi
stentem tibi in iudicio iudicabis. Hec est
hereditas servorum domini et iustitia eorum
apud me. dicit dominus. LV

Omnes sitientes venite ad aquas.
et qui non habetis argentum, properate
emite et comedite. Venite emite absque
argento et absque ulla commutatione
vinum et lac. Quare appenditis argentum
non in panibus. et laborem vestrum non in saturi
tate. Audite audientes me et come
dite bonum. et delectabitur in crassitudine
anima vestra. Inclinate aurem vestram et ve
nite ad me. audite et vivet anima vestra.
Et feriam vobiscum pactum sempiternum
misericordias david fideles. Ecce testem populis
dedi eum. ducem ac preceptorem gentibus.
Ecce gentem quam nesciebas vocabis. et
gentes que non cognoverunt te ad te current.
propter dominum deum tuum et sanctum israel quia glo
rificavit te. Querite dominum dum inveniri
potest. invocate eum dum prope est. Derelinquat
impius viam suam. et vir iniquus cogitatio
nes suas. et revertatur ad dominum et mi
serebitur eius. et ad deum nostrum quoniam multus est
ad ignoscendum. Non enim cogitationes
mee cogitationes vestre. neque vie mee
vie vestre dicit dominus. Quia sicut exaltantur
celi a terra. sic exaltate sunt vie mee
a viis vestris. et cogitationes mee a cogi
tationibus vestris. Et quomodo descendit
ymber et nix de celo. et illuc ultra non reverte
tur. sed inebriat terram. et infundit eam
et germinare eam facit. et dat semen sere
nti. et panem comedenti. sic erit verbum quod
egredietur de ore meo. Non revertetur
ad me vacuum. sed faciet quecumque volui.
et prosperabitur in hiis ad que misi illud. Quia
in letitia egrediemini. et in pace educe
mini. Montes et colles cantabunt
coram vobis laudem. et omnia ligna
regionis plaudent manu. Pro saliun
ca ascendet abies. et pro urtica cresc(et)
mirtus. Et erit dominus nominatus in sig
num eternum quod non auferetur. LVI

Hec dicit dns. Custodite iudiciu
et facite iustiam. quia iuxta e sal
mea ut ueniat. et iustitia mea ut re
ueletur. Bts uir qui facit h. et filius
hominis qui apphendet illud. custodi
ens sabbm ne polluat illud custo
diens man' suas. ne faciat omne
malum. Et n dicat filius aduene
qui adheret dno. dicens. Separatione
diuidet me dns a ppło suo. Et n di
cat eunuch'. Ecce ego lignu aridu.
Quia h dicit dns eunuchis. Qui
custodierit sabba mea. et elegerint
q uolui. et tenuerit fed' meu. dabo
eis in domo mea et i muris meis
locum. et nom meli' a filiis. et filiab'.
Nom sempitnu dabo eis. qd n pibit.
Et filios aduene qui adherent dno ut
colant eu. et diligant nom ei'. ut sit
ei i seruos. omne custodiete sabbm.
ne polluat illud. et tenentes fed' me.
adducam eos i monte scm meu. et le
tificabo eos in domo orois mee.
Holocausta eo. et uictime eo. pla
cebunt m sup altari meo. q dom'
mea dom' orois uocabit cuctis ppls.
Ait dns ds. qui ogregat dispsos isrl.
Adhuc ogregabo ad eum oms ogga
tos eius. Omnes bestie agri uenite
ad deuorand'. uniuse bestie saltus.
Speculatores ei' ceci oms nescierut
uniusi. canes muti n ualentes la
trare. uidentes uana. dormientes et
amantes sompnia. et canes ipudē
tissimi nescierut saturitate. Ipi pa
stores ignorauerut itelligentia. Os
(uia sua declinauerut. unqsq ad
auaritia sua. a summo usq ad no
uissimu. Venite sumam uinu et
impleamur ebrietate. Et erit sic ho
die. sic et cras et multo amplius.

LVII

Iustus perit. et nemo est
qui recogitet in corde suo. et uiri
mie colliguntur. q n e qui itellig.
A facie eni malitie collectus e iust'.
Veniat pax. requiescat i cubili
suo. q ambulauit in directione sua.
Vos aut accedite huc filii augura
tris. sem adulteri et fornicarie. Sr
que lusistis. sup que dilatastis os
et eiecistis lingua. Numq n uos fi
lii scelesti. semen mendax. Qui co
solamini i diis sbter omne lignu
frondosum. imolantes puulos in
torrentib sr imminentes petris. In
partib torrentis ps tua. hec est
sors tua. et ipis effudisti libamē.
obtulisti sacrificium. Numq sup hi
n indignabor. Sup monte excel
sum et sblimem posuisti cubile tuu
et illuc ascendisti ut imolares hosti
as. Et post ostium et retro postem
posuisti memoriale tuu. Qa iuxe
me discoopuisti et suscepisti adul
tum. dilatasti cubile tuu. et pepi
gisti tum eis fedus. Dilexisti stra
tum eo manu apta. et ornasti te
regi ungento. et multiplicasti pi
gmenta tua. Et misisti legatos
tuos peul. et humiliata es usq
ad inferos. In multitudine uie tue
laborasti. n dixisti quiescā. Vita
manus tue iuenisti. ppea n roga
sti. P quo sollicita timuisti. q m
tita es. et mei n es recordata. Neq
cogitasti in corde tuo. q ego taces
et qsi uidens. et mei oblita es. Ego
annuntiabo iustitiam tua. et opa

tua non proderunt tibi. Cum clamaueris
liberent te congregati tui. Et eos co
auferet uentus tollet aura. Qui au
tem fiduciam habet mei hereditabit terram
et possidebit montem sanctum meum. Et
dicam. Viam facite prebete iter. de
clinate de semita. auferte offen
dicula de uia populi mei. Quia hec dicit
excelsus et sublimis habitans eternita
tem. et sanctum nomen eius in excelso.
et in sancto habitans. et cum contrito et humili
spiritu. ut uiuificet spiritum humilium.
et uiuificet cor contritorum. Non enim in
sempiternum litigabo. neque usque ad fi
nem irascar. quia spiritus a facie mea eg
redietur et flatus ego faciam. Propter
iniquitatem auaritie eius iratus sum
et percussi eum et abscondi. et indigna
tus sum. Et abiit uagus in uia
cordis sui. Vias eius uidi. et dimisi
eum. et reduxi eum. et reddidi conso
lationes ipsi et lugentibus eius. Cre
aui fructum labiorum pacem. pacem
ei qui longe est. et qui prope dixit dominus.
et sanaui eum. Impii autem quasi mare
feruens quod quiescere non potest. et redundant
fluctus eius in conculcationem et lutum.
Non est pax dixit dominus deus impiis.
Clama ne cesses quasi LVIII
tuba exalta uocem tuam. et an
nuncia populo meo scelera eorum. et do
mui iacob peccata eorum. Me etenim de
die in diem querunt. et scire uias me
as uolunt. quasi gens que iustitiam fecerit
et que iudicium dei sui non dereliquerit. Rogant
me iudicia iustitie. et appropinquare deo
uolunt. Quare ieiunauimus et non aspe
xisti. humiliauimus animas nostras et ne
scisti. Ecce in die ieiunii uestri inuenitur
uoluntas uestra. et omnes debitores uestros
repetitis. Ecce ad lites et contentiones
ieiunatis. et percutitis pugno impie.
Nolite ieiunare sicut usque ad diem hanc.
ut audiatur in excelso clamor uester.
Numquid tale est ieiunium quod elegi per diem
affligere hominem animam suam. Numquid con
torquere quasi circulum caput suum. et saccum
et cinerem sternere. Numquid istud uoca
bis ieiunium. et diem acceptabilem domino.
Nonne hoc magis est ieiunium quod elegi. Dis
solue colligationes impietatis. sol
ue fasciculos deprimentes. Dimitte eos
qui confracti sunt liberos. et omne onus dis
rumpe. Frange esurienti panem tuum.
et egenos uagosque induc in domum tuam.
Cum uideris nudum operi eum. et carnem
tuam ne despexeris. Tunc erumpet quasi
mane lumen tuum. et sanitas tua citius
orietur. Et anteibit faciem tuam iustitia
tua. et gloria domini colliget te. Tunc inuoca
bis et dominus exaudiet. clamabis et dicet.
Ecce assum. Si abstuleris de medio
tui cathenam. et desieris digitum ex
tendere. et loqui quod non prodest. Cum effude
ris esurienti animam tuam. et animam af
flictam repleueris. orietur in tenebris
lux tua. et tenebre tue erunt sicut me
ridies. et requiem tibi dabit dominus semper. et
implebit splendoribus animam tuam. et
ossa tua liberabit. Et eris quasi ortus
irriguus. et sicut fons aquarum cuius non defici
ent aque. Et edificabuntur in te deser
ta seculorum. fundamenta generationis
et generationis suscitabis. Et uocaberis
edificator sepium. auertens semitas in
quietem. Si auerteris a sabbato pedem tuum
facere uoluntatem tuam in die sancto meo
et uocaueris sabbatum delicatum et sanctum domini

glosum et glorificaveris eum dum non fa-
cis vias tuas et non invenitur voluntas
tua ut loquaris sermonem tunc delecta-
beris super domino et sustollam te super al-
titudinem terre et cibabo te hereditate
te iacob patris tui. Os enim domini
locutum est. LIX
Ecce non est abbreviata manus domini
ut salvare nequeat. neque aggravata
est auris eius ut non exaudiat. Sed iniquita-
tes vestre diviserunt inter vos et deum
vestrum. et peccata vestra absconderunt faciem
eius a vobis ne exaudiret. Manus enim
vestre pollute sunt sanguine et digiti
vestri iniquitate. Labia vestra locuta
sunt mendacium. et lingua vestra iniqui-
tatem fatur. Non est qui invocet iustitiam
neque est qui iudicet vere. Sed confidunt
in nichilo. et loquuntur vanitates. Conce-
perunt laborem. et pepererunt iniquitatem.
Ova aspidum ruperunt. et telas ara-
nee texuerunt. Qui comederit de
ovis eorum morietur. et quod confotum est
erumpet in regulum. Tele eorum non erunt
in vestimentum. neque operientur operibus suis.
Opera eorum opera inutilia. et opus iniqui-
tatis in manibus eorum. Pedes eorum ad
malum currunt. et festinant ut effun-
dant sanguinem innocentem. Cogita-
tiones eorum cogitationes inutiles. va-
stitas et contritio in viis eorum. Viam pa-
cis nescierunt. et non est iudicium in gressibus
eorum. Semite eorum incurvate sunt eis.
omnis qui calcat in eis ignorat
pacem. Propter hoc elongatum est iudicium
a vobis. et non apprehendet nos iustitia. Ex-
pectavimus lucem et ecce tenebre. sple-
dorem et in tenebris ambulavimus. Pal-
pavimus sicut ceci parietem. et quasi absque
oculis attrectavimus. Impegimus meridie
quasi in tenebris. in caliginosis quasi mor-
tui. Rugiemus quasi ursi omnes. et quasi
columbe meditantes gememus. Expe-
ctavimus iudicium et non est. salutem et elon-
gata est a nobis. Multiplicate sunt iniquita-
tes nostre coram te. et peccata nostra respon-
derunt nobis. quia scelera nostra nobiscum.
et iniquitates nostras cognovimus. pec-
care et mentiri contra dominum. et aversi sumus
ne iremus post tergum dei nostri ut loque-
remur calumpniam et transgressionem.
Concepimus et locuti sumus de corde ver-
ba mendacii. Et conversum est retrorsum
iudicium. et iustitia longe stetit quia cor-
ruit in platea veritas. et equitas non
potuit ingredi. Et facta est veritas in ob-
livionem. et qui recessit a malo pre-
patuit. Et vidit dominus et malum appa-
ruit in oculis eius. quia non est iudicium. Et vi-
dit quia non est vir et aporiatus est. quia non est
qui occurrat. Et salvavit sibi brachi-
um suum. et iustitia eius ipsa confirma-
vit eum. Indutus est vestimentis ul-
tionis. et opertus est quasi pallio zeli sic
ad vindictam quasi ad retributionem
indignationis hostibus suis. et vici-
situdinem inimicis suis. Insulis vi-
cem reddet. Et timebunt qui ab occiden-
te nomen domini. et qui ab ortu solis gloriam
eius. cum venerit quasi fluvius vio-
lentus quem spiritus domini cogit. et venerit Syon
redemptor. et eis qui redeunt ab ini-
quitate in iacob. dicit dominus. Hoc fedus
meum cum eis dicit dominus. Spiritus meus qui est
in te. et verba mea que posui in ore tu-
o. non recedent de ore tuo. et de ore se-
minis tui dicit dominus. amodo et usque
in sempiternum. LX

Surge illuminare ierusalem quia ve
nit lumen tuum et gloria domini su
per te orta est. Quia ecce tenebre operi
ent terram et caligo populos. Super te autem
orietur dominus et gloria eius in te vide
bitur. Et ambulabunt gentes in lu
mine tuo et reges in splendore or
tus tui. Leva in circuitu oculos tuos
et vide. omnes isti congregati sunt ve
nerunt tibi. Filii tui de longe venient
et filie tue de latere surgent. Tunc vi
debis et afflues. et mirabitur et dilata
bitur cor tuum quando conversa fuerit ad te mul
titudo maris. fortitudo gentium
venerit tibi. Inundatio camelorum operi
et te dromedarii madian et epha.
Omnes de saba venient aurum et thus
deferentes et laudem domino annuntiantes.
Omne pecus cedar congregabitur tibi et arie
tes nabaioth ministrabunt tibi. Offeren
tur super placabili altari meo et do
mum maiestatis mee glorificabo. Qui
sunt isti qui ut nubes volant et
quasi columbe ad fenestras suas. Me
enim insule expectant et naves ma
ris in principio ut adducam filios tu
os de longe. Argentum eorum et aurum eorum
cum eis nomini domini dei tui et sancto israel
quia glorificabit te. Et edificabunt filii
peregrinorum muros tuos. et reges eorum
ministrabunt tibi. In indignatione e
nim mea percussi te et in reconciliatione
mea misertus sum tui. Et aperientur
porte tue iugiter die et nocte non clau
dentur ut afferatur ad te fortitudo
gentium et reges earum adducantur. Gens
enim et regnum quod non servierit tibi peribit
et gentes solitudine vastabuntur.
Gloria libani ad te veniet et abies
et buxus et pinus simul ad ornandum
locum sanctificationis mee et locum
pedum meorum glorificabo. Et venient
ad te curvi filii eorum qui humiliaverunt
te et adorabunt vestigia pedum tuorum
omnes qui detrahebant tibi. Et voca
bunt te civitatem domini syon sancti israel. Pro
eo quod fuisti derelicta et odio habita et non
erat qui pertransiret ponam te in
superbiam seculorum gaudium in genera
tione et generationem. Et suges lac gen
tium et mamilla regum lactaberis.
Et scies quia ego dominus salvans te et
redemptor tuus fortis iacob. Pro ere
afferam aurum et pro ferro afferam ar
gentum et pro lignis es et pro lapidibus
ferrum. Et ponam visitationem
tuam pacem. et prepositos tuos iustitiam.
Non audietur ultra iniquitas in
terra tua vastitas et contritio in finibus
tuis. Et occupabit salus muros tuos.
et portas tuas laudatio. Non erit
tibi amplius sol ad lucendum per diem
nec splendor lune illuminabit te.
sed erit tibi dominus in lucem sempiternam.
et complebuntur dies luctus tui. Po
pulus autem tuus omnes iusti in perpetu
um hereditabunt terram germen plan
tationis mee opus manus mee ad
glorificandum. Minimus erit in mille
et parvulus in gentem fortissimam. Ego
dominus in tempore suo subito faciam istud.
Spiritus domini super me eo quod LXI lxi
unxerit dominus me. Ad annuntian
dum mansuetis misit me. ut me
derer contritis corde et predicarem capti
vis indulgentiam et clausis apertio
nem. ut predicarem annum placabi
lem domino et diem ultionis deo nostro.

ut ꝯsolarer oīs lugentes ⁊ ponē
lugentibꝫ syon· ⁊ darem eis coronā
p cinere· oleum gaudij p luctu· pal
lium laudis p spū meroris· Et uo
cabunt̄ in ea fortes iustic̄· plātatio
dn̄i ad glificandū· Et edificabunt
deserta a seculo· ⁊ ruinas antiquas
erigent· Et instaurabunt ciuitates
desertas ⁊ dissipatas ī generatione
⁊ generationem· Et stabunt alieni
⁊ pascent pecora vr̄a· ⁊ filij pegri
nor agricole· ⁊ uinitores ur̄i erūt.
Vos aūt sacerdotes dn̄i uocabimini· mi
nistri dei nr̄i dicetur uobis· Fortitu
dinē gentium comedetis· ⁊ ī glā eorum
superbietis· p confusione ur̄a dupli
ci ⁊ rubore· laudabunt ptē suam.
Propter hoc in tra sua duplicia possi
debunt· letitia sempitna erit eis
quia ego dn̄s diligens iudicium
⁊ odio hn̄s rapinam in holocaustū·
Et dabo opus eor in ūitate ⁊ fedꝰ
ppetuum feriam eis· Et sciet ī genti
bꝫ semen eor· ⁊ germē eor ī medio
pplor· Omīs qui uiderint eos cogno
scent illos· qr isti s semē cui bn̄dixit
dn̄s· Gaudens gaudebo in dn̄o· ⁊
exultabit aīa mea in dō meo· qa
induit me uestimentis salutis ⁊
indumentis iustitie circumdedit me.
q̄si sponsum decoratum corona· ⁊ q̄si
sponsam ornatā monilibꝫ suis.
Sicut enī tra pfert germē suū ⁊ sic
ortus semē suū germinat· sic dōs
dn̄s germinabit iustitiam ⁊ laude
lxii coram uniuersis gentibꝫ.

LXII

Propter syon nō tacebo ⁊ pp
trl̄m n̄ quiescā· donec egre
diatur ut splendor iustus eius et
saluator eius ut lampas accendat.
Et uidebunt gentes iustū tuū ⁊
cuncti reges inclitū tuū· Et uoca
bit̄ t̄ nomē nouū· qd os dn̄i noīauit.
Et eris corona glīe ī manu dn̄i ⁊
dyadema regni in manu dei tui.
Nō uocaberis ultra derelicta· ⁊ tra tua
n̄ uocabit̄ amplius desolata· sed
uocaberis uoluntas mea ī ea· ⁊ tra
tua inhitata· qr ꝯplacuit dn̄o ī
te· ⁊ tra tua inhitabit̄· Habitabit
enī iuuenis cū uirgine· ⁊ hitabūt
ī te filij tui· Et gaudebit sponsus sup
sponsam· gaudebit sr̄ te ds̄ tuus.
Sup muros tuos trl̄m ꝯstitui cu
stodes· tota die ⁊ tota nocte ppetu
o n̄ tacebunt· Qui reminiscimini
dn̄i ne taceatis· ⁊ ne detis silentiū
ei· donec stabiliat ⁊ donec ponat
trl̄m laudem in tra· Iurauit dōs
in dextra sua· ⁊ in brachio fortitu
dinis sue· Si dedero triticum tuum
ultra cibū inimicis tuis· ⁊ si bibe
rint filij alieni uinū tuū ī quo
laborasti· qr qui ꝯgregant illud
comedent ⁊ laudabūt dn̄m· ⁊ q̄
ꝯportant illud bibent ī atrijs
scīs meis· Transite transite p
portas· pparate uiam pplo· Pla
num facite iter ⁊ eligite lapides
eleuate signū ad pplos. Ecce dn̄s
auditum fec̄ ī extremis tre· Di
cite filie syō· Ecce saluator tuus
uenit· ecce merces eius cū eo ⁊
opus illius corā illo· Et uocabūt
eos pplēs scīs· redempti a dn̄o· Tu aūt
uocaberis q̄sita ciuitas ⁊ n̄ derelicta.

LXIII

Quis est iste q̄ uenit lx
de edom· tinctis uestibꝫ de

bosra. Iste formosus in stola sua, gra-
diens in multitudine fortitudinis
sue. Ego qui loquor iustitiam, et pro-
pugnator sum ad salvandum. Quare ergo
rubrum est indumentum tuum, et vestimenta
tua sicut calcantium in torculari? Tor-
cular calcavi solus, et de gentibus non
est vir mecum. Calcavi eos in furore
meo, et conculcavi eos in ira mea. Et
aspersus est sanguis eorum super vesti-
menta mea, et omnia indumenta mea inqui-
navi. Dies enim ultionis in corde meo,
annus redemptionis mee venit.
Circumspexi et non erat auxiliator,
quesivi et non fuit qui adiuvaret. Et
salvavit mihi brachium meum, et indig-
natio mea ipsa auxiliata est mihi. Et con-
culcavi populos in furore meo, et in-
ebriavi eos in indignatione mea,
et detraxi in terram virtutem eorum. Mi-
serationum domini recordabor, laudem
domini super omnibus que reddidit nobis
dominus, et super multitudine bonorum do-
mui Israel, que largitus est eis secundum in-
dulgentiam suam, et secundum multitu-
dinem misericordiarum suarum. Et dixit: Verumtamen
populus meus est, filii non negantes. Et factus
est eis salvator. In omni tribulatione eorum
non est tribulatus, et angelus faciei eius
salvavit eos. In dilectione sua et
in indulgentia sua ipse redemit eos,
et portavit eos, et levavit eos cunctis
diebus seculi. Ipsi autem ad iracundiam
provocaverunt et afflixerunt spiritum sancti
eius. Et conversus est eis in inimicum, et
ipse debellavit eos. Et recordatus est
dierum seculi Moysi, populi sui. Ubi est
qui eduxit eos de mari cum pastoribus
gregis sui? Ubi est qui posuit in me-
dio eius spiritum sancti sui? Qui eduxit ad
dexteram Moysen brachio maiesta-
tis sue, qui scidit aquas ante eos, ut
faceret sibi nomen sempiternum. Qui eduxit
eos per abyssos quasi equum in deserto non
impingentem, quasi animal in campo
descendens. Spiritus domini ductor eius fuit.
Sic adduxisti populum tuum, ut faceres tibi
nomen glorie. Attende de celo et vide de
habitaculo sancto tuo et glorie tue. Ubi est ze-
lus tuus et fortitudo tua? Multitudo
viscerum tuorum et miserationum tuarum
super me continuerunt se. Tu enim pater
noster, et Abraham nescivit nos, et Israel
ignoravit nos. Tu domine pater noster, redemp-
tor noster, a seculo nomen tuum. Quare er-
rare nos fecisti domine de viis tuis,
indurasti cor nostrum ne timeremus te?
Convertere propter servos tuos, tribus heredi-
tatis tue. Quasi nichilum possederunt
populum sanctum tuum, hostes nostri conculca-
verunt sanctificationem tuam. Fa-
cti sumus quasi in principio cum non dominareris
nostri, neque invocaretur nomen tuum super
nos.

LXIII Lxiiij

Utinam dirumpes celos et descenderes.
A facie tua montes defluerent, sic-
ut exustio ignis tabescerent, aque arderent
igni, ut notum fieret nomen tuum inimi-
cis tuis. A facie tua gentes turba-
rentur. Cum feceris mirabilia non sustine-
bimus. Descendisti, et a facie tua mon-
tes defluxerunt. A seculo non audierunt,
neque auribus perceperunt. Oculus non vi-
dit absque te que preparasti expectantibus
te. Occurristi letanti et facienti iustitiam;
in viis tuis recordabuntur tui. Ecce tu
iratus es et peccavimus; in ipsis fuimus
semper, et salvabimur. Et facti sumus ut

inmund' omnes nos. q̄si pannꝰ men
struate uniuse iustitie nr̄e. Et ceci
dimus q̄si foliū uniuersi. ⁊ iniquitate
nr̄e q̄si uentus abstulerunt nos.
Non ē qui inuocet nom̄ tuū. qui cō
surgat ⁊ teneat te. Abscondisti fa
ciem tuā a nob'. ⁊ allisisti nos in ma
nu iniquitatis nr̄e. Et nunc dn̄e
pr̄ nr̄ es tu. nos uo lutum. ⁊ fictor
nr̄. ⁊ opa manuū tuaꝝ omnēs nō.
Ne irascaris dn̄e satis. ⁊ ne ultra
memineris iniq̄tatis nr̄e. Ecce respi
ce. ppl's tuꝰ ōs nos. Ciuitas sc̄i tui fa
cta ē deserta. syon deserta fc̄a ē. ie
r̄lm desolata. Domus sc̄ificationis
nr̄e ⁊ glīe nr̄e. ubi laudauerūt te
patres nr̄i. fc̄a ē in cobustionē ignis.
⁊ ōīa desiderabilia nr̄a u̇sa sūt in rui
nas. Numquid sup hijs continebis te
dn̄e. tacebis. ⁊ affliges nos uehem̄
ter. Quesierunt me qui an̄ n̄ int̄
rogabant. inuenerunt qui n̄ q̄sierūt
Lxv Dixi. Ecce ego ad LXV me.
gentē que n̄ inuocabat nom̄
meū. Expandi manus meas
tota die ad ppl'm incredulum. q̄ g̃
ditur in uia n̄ bona. post cogitatione
suas. Ppl's qui ad iracundiam pro
cat me. an̄ faciem meā semp. Qui
inmolant in hortis ⁊ sacrificant sup
lateres. Qui hītant in sepulchris. ⁊
in delubris ydolor̄ dormi
unt. Qui comedunt carnē suillam.
⁊ ius phanū in uasis eoꝝ. Qui di
cunt. recede a me n̄ appinq̄s m̄. q̄
inmund' es. Isti fumus i furore mō.
ignis ardens tota die. Ecce scriptū
ē coram me. Non tacebo s̄ reddā.
⁊ retribua in sinū eoꝝ iniquitate
uras. ⁊ iniquitates p̄trum uroꝝ simł
dicit dn̄s. qui sacrificauerunt sup mōte
⁊ sup colles exprobrauerūt m̄. ⁊ reme
tiar opus eoꝝ p̄mum i sinu eoꝝ.
Hec dicit dn̄s. Quom̄ si inueniatur
granum in botro. ⁊ dicatur ne dis
sipes illud qm̄ bn̄dictio ē. sic faciā
pp̄ter seruos meos. ut n̄ disp̄dam
totum. Et educam de iacob semen.
⁊ de iuda possidentem mōtes me
os. Et hereditabunt eam elc̄i mei. ⁊
serui mei hītabunt ibi. Et erit cā
pestria in caulas gregum. ⁊ uall'
achor in cubile armentoꝝ ppl'o mō
qui requisierūt me. Et uos qui relīq
stis dn̄m. qui obliti estis montē
scm̄ meū. qui ponitis fortune m̄
sam. ⁊ libatis sr̄ eam. numerabo uō
in gladio. ⁊ omnes i cede corruetis.
Pro eo qđ uocaui. ⁊ n̄ respondistis. locu
tus sum ⁊ n̄ audistis. ⁊ faciebatis
malum in ocul' meis. ⁊ q̄ nolui ele
gistis. ppt̄ h̄. hec dicit dn̄s dē. Ecce
serui mei comedent. ⁊ uos esurie
tis. ecce serui mei bibent ⁊ uos siti
etis. ecce serui mei letabūt. ⁊ uō
confundemini. ecce serui mei lauda
bunt p̄ exultatione cordis. ⁊ uō
clamabitis p̄ dolore cordis. ⁊ p cō
tritione sp̄c ululabitis. Et dimit
tetis nom̄ urm̄ in iuramentum electis
meis. interficiet te dn̄s dē. Et seruo
suos uocabit nomine alio. in quo
qui bn̄dictus ē sr̄ t̄ram. bn̄dicetur
in dō am̄. Et qui iurat in t̄ra. iura
bit in dō am̄. Quia obliuioni tra
dite s̄ angustie priores. ⁊ q̄ abscō
dite s̄ ab ocul' meis. Ecce enī ego
creo celos nouos. ⁊ t̄ram nouam

et non erunt in memoria priora et non ascen
dent super cor. sed gaudebitis et exultabi
tis usque in sempiternum in hiis que ego
creo. Quia ecce ego creo Ierusalem exulta
tionem et populum eius gaudium. Et ex
ultabo in Ierusalem et gaudebo in populo
meo. Et non audietur ultra in eo vox
fletus et vox clamoris. Non erit ibi
amplius infans dierum et senex qui non
impleat dies suos. quoniam puer centum annorum
morietur. et peccator centum annorum maledic
tus erit. Et edificabunt domos et
habitabunt. et plantabunt vineas et
comedent fructus earum. Non edifica
bunt et alius habitabit. non plantabunt
et alius comedet. Secundum dies enim ligni
erunt dies populi mei. et opera manuum
eorum inveterabunt electi mei. Non la
borabunt frustra neque generabunt in
conturbatione. quia semen benedictorum
domini est et nepotes eorum cum eis. Eritque
antequam clament ego exaudiam. et
adhuc illis loquentibus ego exaudiam.
Lupus et agnus pascentur simul. leo
et bos comedent paleas. et serpenti
pulvis panis eius. Non nocebunt
et non occident in omni monte sancto meo
dicit dominus.

LXVI

Hec dicit dominus. Celum sedes mea.
et terra scabellum pedum meorum.
Que ista domus quam edificabitis mihi
et quis iste locus quietis mee. Omnia
hec manus mea fecit. et facta sunt universa
ista. dicit dominus. Ad quem autem respiciam
nisi ad pauperculum et contritum spiritu
et trementem sermones meos. Qui
immolat bovem. quasi qui interficiat vi
rum. Qui mactat pecus. quasi qui excere
bret canem. Qui offert oblationem
quasi qui sanguinem suillum offerat. Qui
recordatur thuris. quasi qui benedicat
ydolo. Hec omnia elegerunt in viis suis.
et in abhominationibus suis anima eorum
delectata est. Unde et ego eligam illusi
ones eorum. et que timebant adducam eis.
quia vocavi et non erat qui responderet. locu
tus sum et non audierunt. feceruntque malum in ocul
is meis. et que nolui elegerunt. Audite ver
bum domini qui tremitis ad verbum eius.
Dixerunt fratres vestri odientes vos et abi
cientes propter nomen meum. Glorificetur dominus
et videbimus in leticia vestra. Ipsi autem
confundentur. Vox fremitus de civitate.
vox de templo. Vox domini reddentis
retributionem inimicis suis. Antequam
parturiret peperit. antequam veniret
partus eius peperit masculum. Quis
audivit umquam tale. et quis vidit
huic simile. Numquid parturiet
terra in die una. aut parietur gens
simul quia parturivit Syon filios suos.
Numquid ego qui alios parere facio
ipse non pariam dicit dominus. Si ego qui ge
nerationem ceteris tribuo. sterilis ero
ait dominus deus tuus. Letamini cum Ierusalem
et exultate in ea omnes qui diligitis
eam. Gaudete cum ea gaudio uni
versi qui lugetis super eam. ut suga
tis et repleamini ab ubere consolationis
eius. ut mulgeatis et deliciis afflu
atis ab omnimoda gloria eius. Quia hec
dicit dominus. Ecce ego declinabo super eam
quasi fluvium pacis. et quasi torrentem in
undantem gloriam gentium quam sugetis.
Ad ubera portabimini. et super genua bla
dientur vobis. Quomodo si cui mater
blandiatur. ita ego consolabor vos.
et in Ierusalem consolabimini. Videbitis et

gaudebit cor vestrum · et ossa vestra quasi her
ba germinabunt · Et cognoscetur ma
nus domini servis eius · et indignabi
tur inimicis suis · quia ecce dominus in igne ve
niet · et quasi turbo quadrige eius · reddere
in indignatione furorem suum · et incre
pationem suam in flamma ignis · quia
in igne dominus diiudicabit · et in gladio
suo ad omnem carnem · et multipli
cabuntur interfecti a domino · Qui sancti
ficabantur · et mundos se putabant
in hortis post ianuam intrinsecus · qui
comedebant carnem suillam · et ab
hominationem · et murem simul consu
mentur · dicit dominus · Ego autem ad opera eorum
et cogitationes eorum venio ut congre
gem cum omnibus gentibus et linguis ·
Et venient et videbunt gloriam meam
et ponam in eis signum · Et mittam ex eis
qui salvati fuerint · ad gentes in
mare · in Africam · in Lidiam · tene
tes sagittam · in Ytaliam · et Greciam ·
ad insulas longe · ad eos qui non au
dierunt de me · et non viderunt gloriam
meam · et annuntiabunt gloriam meam
gentibus · Et adducent omnes fratres
donum + vestros de cunctis gentibus · [donum] domino
in equis · et in quadrigis · et in lecti
cis · et in mulis · et in carrucis · ad mon
tem sanctum meum Ierusalem · dicit dominus · quo
modo si inferant filii Israel munus
in vase mundo in domum domini · Et assu
mam ex eis in sacerdotes et levi
tas · dicit dominus · quia sicut celi novi et
terra nova · que ego faciam stare coram
me dicit dominus · sic stabit semen vestrum
et nomen vestrum · Et erit mensis ex men
se · et sabbatum ex sabbato · Veniet omnis
caro ut adoret coram facie mea ·
dicit dominus · Et egredientur et videbunt
cadavera virorum · qui prevaricati sunt in
me · Vermis eorum non morietur · et ignis
eorum non extinguetur · et erunt usque ad
satietatem visionis omni carni.

Explicit Ysaias · Incipit prologus in
Ieremiam prophetam

Hec interpretatio
Ieronimi est si
quid in ea mo
vit secundum
ebreos codices
exploret · Illa
enim hec interpretatio ecclesiis usita
ta quam in nulla aliter ab ea quam in
ebreis codicibus invenitur: tamen utraque
et secundum hec et secundum ebream apostolica
auctoritate firmata est · Non errore neque
reprehensione superioris · sed certo consilio
hec in nulla aliter dixisse vel convertis
se intelligimus quod ideo premonemus ne
quisquam aliam exegetera velit emen
dare · quia singularis suo genere vita
observanda est · Ieremias propheta
cui hic prologus scribitur · sermone
quidem apud hebreos ysaia · et osee
et quibusdam aliis prophetis videtur esse
rusticior · sed sensibus par est · quippe
qui eodem spiritu prophetaverit · Porro
simplicitas eloquii de loco ei in quo
natus est accidit · Fuit enim anatho
thites · qui est usque hodie viculus tribus
ab Ierosolimis distans milibus · sacerdos
ex sacerdotibus · et in matris utero sanctifica
tus virginitate sua evangelicum virum
Christi ecce dedicans · Hic vaticinari
exorsus est puer · et captivitatem urbis
atque videre non solum spiritu sed et oculis car
nis intuitus est · Iam x · tribus Israel

Explicit ysaias · Incipit prologus in Ieremiam prophetam